

SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES MONTSERRAT ROIG

MEMÒRIA 2019

ÍNDEX

1. Introducció	pàg. 2
2. Àmbits de treball	
2.1. II Pla d'igualtat de gènere	pàg. 3
2.2. Servei d'Informació i Atenció a les Dones	pàg. 9
3. Àrea d'assessorament i atenció	
3.1. Atenció individual	pàg. 10
3.2. Intervenció grupal	pàg. 22
3.3. Dinamització socioeducativa grupal per a filles i fills de dones en situació de violència masclista	pàg. 25
3.4. Suport al GAM Liliu	pàg. 28
3.5. Protocol d'actuació en casos de violència masclista a l'àmbit de la parella a Manresa i el Bages	pàg. 29
3.5.4. Servei de contenció psicològica per a víctimes de violència masclista a l'allotjament d'urgències de la Policia Local de Manresa	pàg. 33
3.6. Protocol abordatge violències masclistes a festes populars i espais públics d'oci nocturn de Manresa	pàg. 36
3.6.3. Campanya "Estima la nit Manresa": contra les agressions sexistes durant la Festa Major de Manresa 2019	pàg. 37
3.6.4. Punt Lila	pàg. 39
4. Àrea d'informació i formació	
4.1. Informació de recursos i serveis	
4.1.1. Informacions puntuals	pàg. 41
4.1.2. Entrevistes informatives especialitzades	pàg. 45
4.1.3. Xerrades sobre temes de gènere	pàg. 45
4.1.4. Web municipal i xarxes socials	pàg. 46
4.1.5. Centre de documentació i de recursos	pàg. 47
4.2. Formació	
4.2.1. Formació a professionals	pàg. 48
4.2.2. Coordinació alumnat en pràctiques	pàg. 49
4.2.3. Formació de les professionals del servei	pàg. 50
5. Àrea de promoció, sensibilització i prevenció	
5.1. Accions de promoció	
5.1.1. Suport al Consell Municipal de la Dona	pàg. 52
5.1.2. Projecte Dona Activa 2019	pàg. 53
5.1.3. Suport a les entitats de dones	pàg. 55
5.2. Accions de sensibilització	
5.2.1. Campanya del 8 de març, Dia Internacional de les Dones	pàg. 58
5.2.2. Campanya del Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones	pàg. 64
5.2.3. Campanya del Dia Internacional per l'Eliminació de la Violència contra les Dones	pàg. 66
5.2.4. Altres accions de sensibilització	pàg. 72
5.2.5. Pla d'igualtat intern de l'Ajuntament de Manresa	pàg. 73
5.2.6. Protocol intern per assetjament sexual	pàg. 74
5.3. Accions de prevenció	
5.3.1. Accions als centres de primària	
5.3.1.1. Exposició dinamitzada "El bosc dels contes"	pàg. 74
5.3.1.2. Maletes coeducatives per a infants de 3 a 12 anys	pàg. 76
5.3.2. Accions als centres de secundària	
5.3.2.1. Taller de prevenció de relacions abusives	pàg. 77
5.3.2.2. Prevenció a través de l'experiència d'agressors i víctimes	pàg. 81
5.3.2.3. Tallers educació sexoafectiva per a joves	pàg. 85
6. Cronograma dels projectes 2019	pàg. 89
7. Recursos econòmics	pàg. 90
8. Valoració general	pàg. 91

1. INTRODUCCIÓ

Recursos humans estables

El **Servei d'Informació i Atenció a les Dones Montserrat Roig**, ubicat al carrer de la Canal núm. 6, 1r, amb el personal següent:

- Coordinadora del programa de la Dona, de baixa laboral fins a l'octubre. S'incorpora al lloc de treball amb una reducció d'un terç de la jornada.
- Psicòloga, amb 37,5 hores setmanals. Assumint funcions de la coordinadora durant la seva absència.
- Psicòloga de reforç fins al maig de 2019 amb 37,5 hores setmanals.
- Psicòloga pla d'ocupació juvenil des del novembre de 2019, amb 37,5 h setmanals.
- Advocada, amb 21,26 hores (7 hores per al SIAD comarcal).
- Tècnica en gestió especialitzada, amb 37,5 hores setmanals.
- Informadora social, amb 37,5 hores setmanals.

Horari d'atenció al públic del servei

L'horari d'atenció al públic durant l'any 2019 ha estat de dilluns a divendres de 9 a 14 h, i els dilluns i dijous també de 15 a 19 h.

2. ÀMBITS DE TREBALL

2.1. II PLA D'IGUALTAT DE GÈNERE

L'abril del 2017 es va aprovar el II Pla d'Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Manresa per unanimitat del Consistori. També es va crear la Comissió de Seguiment del Pla formada per personal tècnic municipal de totes les regidories i àrees implicades, i des de llavors se segueix una metodologia de treball de dues reunions anuals.

El Pla és un conjunt ordenat d'objectius i mesures que permeten desenvolupar una estratègia integral orientada a millorar i equilibrar la situació de dones i homes a Manresa, a partir d'una anàlisi de diagnòstic prèvia d'aquesta situació. Les actuacions s'encaminen a afavorir la igualtat de dones i homes en tots els àmbits de la societat, i a propiciar un model de ciutadania més igualitari, basat en el respecte i l'equitat.

El mateix any es va crear la Comissió de Seguiment del Pla formada per personal tècnic municipal de totes les regidories i àrees implicades, i des de llavors se segueix una metodologia de treball de dues reunions anuals.

Es fa un seguiment a final d'any de les accions realitzades, les no executades, causes i propostes de millora.

Valoració 2019

Tot seguit fem una breu descripció de l'acompliment dels objectius del Pla:

LINIA ESTRATÈGICA 1: COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT	
Situar la igualtat de dones i homes com a dret fonamental de totes les persones i com a valor central de l'acció municipal i de totes les polítiques locals.	
Objectiu específic 1.1_ Incorporar la igualtat en tots els plans, programes i projectes municipals, potenciant un model de treball institucional que posi l'accent en la transversalitat, la coordinació i la presa de decisions conjuntes.	
Acció	Estat
1.1.1 Aprovació del II Pla d'Igualtat de Gènere al Ple Municipal	Desenvolupada

1.1.2 Difusió del II Pla d'Igualtat de Gènere	Desenvolupada
1.1.3 Grup de seguiment del Pla d'Igualtat de Gènere	Desenvolupada
1.1.4 Formació en polítiques d'igualtat de gènere i drets del col·lectiu LGTBI+	Desenvolupada
1.1.5 Transversalitat de gènere als plans de treball	Desenvolupada
1.1.6 Revisió de gènere a la normativa municipal	En procés
Objectiu específic 1.2_ Identificar les desigualtats de gènere encara existents i actuar sobre els factors que les provoquen.	
Acció	Estat
1.2.1 Llenguatge intern no sexista ni androcèntric	En procés → 2020
1.2.2 Llenguatge extern no sexista ni androcèntric	En procés → 2020
1.2.3 Contractació externa amb perspectiva de gènere	En procés
1.2.4 Retolació igualitària dels equipaments i despatxos municipals	Pendent
1.2.5 Subvencions a entitats amb perspectiva de gènere	Desenvolupada
1.2.6 Visibilitat de la Regidoria de la Dona	Desenvolupada
1.2.7 Pla d'Igualtat Intern	Desenvolupada
1.2.8 Compromís municipal amb la igualtat	En procés

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: ACCIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA	
Disminuir l'impacte de la violència masclista i avançar en la seva eradicació.	
Objectiu específic 2.1_ Promoure la sensibilització i la conscienciació social i professional i vetllar per unes relacions igualitàries al municipi.	
Acció	Estat
2.1.1 Commemoració del 25 de novembre, Dia Internacional contra la Violència de Gènere	Desenvolupada
2.1.2 Tallers de prevenció de la violència masclista als centres educatius	Desenvolupada
2.1.3 Formació al professorat en violència masclista	En procés → 2020
2.1.4 Assessorament en violència masclista a l'Oficina Jove del Bages	Desenvolupada
2.1.5 Assessorament i detecció en violència masclista al Punt al Pati	Desenvolupada
2.1.6 Protocol de dol contra els feminicidis	Pendent

Objectiu específic 2.2_Garantir la intervenció integral i el treball en xarxa i cooperatiu, en el marc del protocol d'eradicació de la violència masclista.

Acció	Estat
2.2.1 Manteniment de tots els serveis i projectes del Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)	Desenvolupada
2.2.2 Espais de supervisió de casos	En procés
2.2.3 Atenció específica a filles i fills	Desenvolupada
2.2.4 Servei de traducció a dones migrades	Pendent
2.2.5 Atenció social i psicològica a l'Alberg Municipal	Desenvolupada
2.2.6 Millorar les dependències del SIAD	En procés

Objectiu específic 2.3_Implicar el màxim de serveis presents en el territori i també la ciutadania per tal d'afavorir la identificació precoç de la violència i millorar la seva prevenció i atenció.

Acció	Estat
2.3.1 Formació en violència masclista	Desenvolupada
2.3.2 Donar a conèixer el protocol d'abordatge de la violència masclista	En procés
2.3.3 Seguir liderant i impulsant el protocol de violència en la parella	Desenvolupada
2.3.4 Protocol d'agressions, abusos sexuals i orientació sexual en espais d'oci	En procés

LÍNIA ESTRATÈGICA 3: DRETS I QUALITAT DE VIDA

Situar la sostenibilitat de la vida en el centre de les polítiques públiques locals, promovent les condicions perquè totes les persones gaudeixin d'una vida digna.

Objectiu específic 3.1_ Tenir en compte la diversitat de situacions i el cicle de vida de les persones en tots els plans, programes i projectes que es portin a terme, especialment en els àmbits de salut, atenció social, diversitat...

Acció	Estat
3.1.1 Commemoració del 8 de març, Dia Internacional de les Dones	Desenvolupada
3.1.2. Commemoració del 28 de maig, Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones	Desenvolupada
3.1.3 Donar suport a la tasca del Servei d'Atenció Sexual i Reproductiva de l'Institut Català de la Salut	En procés

3.1.4 Posar en valor la importància de malalties amb prevalença femenina	Desenvolupada
3.1.5 Pla de sensibilització i de cooperació amb gènere	Desenvolupada
3.1.6 Incloure la perspectiva de gènere en els diferents plans transversals que s'elaborin des de l'Ajuntament	En procés
3.1.7 Projecte Dona Activa	Desenvolupada
3.1.8 Dones grans i gènere	En procés
3.1.9 Apoderament del col·lectiu de dones migrades	Desenvolupada
3.1.10 Coneixement de l'entorn i gènere	En procés
Objectiu específic 3.2_ Promoure un model de ciutat inclusiva, cohesionada i accessible per a totes les persones.	
Acció	Estat
3.2.1 Revisió del Pla d'Ordenació Urbana de Manresa amb gènere	Desenvolupada
3.2.2 Criteris de gènere en el disseny d'equipaments	En procés
3.2.3 Formació sobre perspectiva de gènere en la planificació urbana	Desenvolupada
3.2.4 Pla de Mobilitat amb perspectiva de gènere	Pendent
3.2.5 Pla d'Habitatge amb perspectiva de gènere	En procés

LÍNIA ESTRATÈGICA 4: REFORMULACIÓ DELS TREBALLS I DELS TEMPS	
Promoure una redistribució equitativa dels treballs i dels temps entre dones i homes, tant en l'àmbit públic com privat.	
Objectiu específic 4.1_ Fomentar la corresponsabilitat laboral, familiar i social en la cura de les persones.	
Acció	Estat
4.1.1 Servei d'atenció als infants	Desenvolupada
4.1.2 Criteris de corresponsabilitat en la programació municipal	Desenvolupada
4.1.3 Empreses per la conciliació	En procés → 2020
Objectiu específic 4.2_ Afavorir l'accés i la permanència de les dones en el mercat de treball en condicions d'igualtat.	
Acció	Estat
4.2.1 Llei d'Igualtat a les empreses	Desenvolupada
4.2.2 Criteris de gènere a la Fira de l'Estudiant	Pendent
4.2.3 Formació en gènere als PTT, PQPI i Casa d'Oficis	Desenvolupada
4.2.4 Dones i carreres tècniques	Desenvolupada
4.2.5 Mòdul de dones i sector industrial	Desenvolupada

4.2.6 Estudis específics de gènere a l'observatori Mercat del Treball	Pendent
4.2.7 Reconèixer el treball vinculat amb la cura de persones dependents	En procés
4.2.8 No precarització de les feines eminentment femenines	En procés
Objectiu específic 4.3_ Fomentar l'emprenedoria de les dones i el treball cooperatiu.	
Acció	Estat
4.3.1 Economia social i solidària i cooperativa amb perspectiva de gènere	Desenvolupada

LÍNIA ESTRATÈGICA 5: COEDUCACIÓ I TRANSMISSIÓ DE VALORS IGUALITARIS Promoure la transmissió d'una cultura igualitària	
Objectiu específic 5.1_ Sensibilitzar la població sobre les desigualtats i estereotips de gènere i per orientació i identitat sexual existents en diferents àmbits.	
Acció	Estat
5.1.1 Commemoració de diades sobre diversitat sexual i identitat de gènere	Desenvolupada
5.1.2 Assessorament en temes LGTBI+ i detecció de LGTBIfòbies a l'Oficina Jove del Bages	Desenvolupada
5.1.3 Assessorament en LGTBI+ i detecció de LGTBIfòbies al Punt al Pati	Desenvolupada
5.1.4 Conveni amb una entitat especialitzada en l'assessorament en LGTBI+ per la derivació de casos especialment complexos i l'assessorament	En procés
5.1.5 Acció formativa LGTBI+ als centres educatius	Desenvolupada
5.1.6 Acció formativa específica per a homes	En procés
Objectiu específic 5.2_ Promoure la coeducació dins de les escoles bressol, centres de primària i centre de secundària.	
Acció	Estat
5.2.1 Tallers de coeducació als centres educatius	Desenvolupada
5.2.2 Maleta Coeducativa per centres educatius i entitats	Desenvolupada
5.2.3 Pla educatiu d'entorn amb gènere	En procés
5.2.4 Formació en coeducació al Consell Municipal d'Educació i al Consell Municipal d'Infants	En procés
5.2.5 Formació en coeducació a les AMPA	Desenvolupada
5.2.6 Catàleg de recursos pedagògics municipals amb gènere	En procés → 2020

Objectiu específic 5.3_ Promoure la coeducació en espais d'educació del lleure i en les activitats esportives.	
Acció	Estat
5.3.1 Projectes esportius en femení	En procés
5.3.2 Juntres esportives amb representació equilibrada de dones i homes	Pendent
5.3.3 Coeducació als centres municipals d'atenció a la infància	Desenvolupada
Objectiu específic 5.4_ Promoure la coeducació en els espais juvenils.	
Acció	Estat
5.4.1 Gènere a l'Oficina Jove del Bages	Desenvolupada
5.4.2 Gènere al Casal La Kampana	Desenvolupada

LÍNIA ESTRATÈGICA 6:	
RECONEIXEMENT, LIDERATGE I PARTICIPACIÓ DE LES DONES	
Treballar per una democràcia equitativa i participativa, promovent la governança i la participació de les dones en tots els nivells i àmbits de la vida pública.	
Objectiu específic 6.1_ Assegurar que els mecanismes de participació siguin una plataforma de representació de totes les veus, i de la presa de poder tant individual com col·lectiva.	
Acció	Estat
6.1.1 Representació equilibrada als òrgans permanents de participació ciutadana	En procés
6.1.2 Reconeixement del Consell Municipal de la Dona	Desenvolupada
6.1.3. SIAD als barris	En procés → 2020
Objectiu específic 6.2_ Fomentar la participació de les dones en totes les esferes socioculturals de la ciutat.	
Acció	Estat
6.2.1 Trobades de dones i del col·lectiu LGTBI+	Desenvolupada
6.2.2 Subvencions a entitats de dones i LGTBI+	Desenvolupada
6.2.3 Formació en gènere a les entitats ciutadanes	Pendent → 2020
Objectiu específic 6.3_ Reconèixer, valorar i difondre els treballs i els sabers de les dones i de la genealogia feminista al llarg de la història.	
Acció	Estat
6.3.1 Pla d'acció cultural amb gènere	Desenvolupada
6.3.2 Nomenclàtor en femení	Desenvolupada
6.3.3 Centre d'interès feminista/de dones de la Biblioteca	En procés
6.3.4 Memòria històrica en femení	Desenvolupada

2.2. SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES

El SIAD Montserrat Roig és un servei municipal obert a la ciutat amb ànim dinamitzador i coordinador que executa les actuacions centrals de la regidoria de la Dona, alhora que des de la regidoria i el propi servei s'impulsen, segueixen i coordinen totes les actuacions del II Pla d'Igualtat de l'Ajuntament de Manresa, en el marc d'una administració local compromesa en la seva totalitat a l'efectiva igualtat entre homes i dones al municipi.

És un servei municipal gratuït que ofereix informació, atenció i assessorament en tots aquells temes d'interès per a les dones de Manresa. L'accés és presencial, telefònic, electrònic i per derivació d'altres professionals.

El **SIAD Montserrat Roig** s'organitza en tres àrees d'actuació:

3. ÀREA D'ASSESSORAMENT I ATENCIÓ

El 2019 aquesta àrea ha estat formada per:

- Atenció individual, tant a nivell jurídic com psicològic.
- Projecte d'intervenció grupal.
- Projecte de dinamització socioeducativa grupal per a filles i fills de dones en situació de violència masclista i atenció a les mares.
- Suport al Grup d'Ajuda Mútua Lilium per a dones víctimes de violència masclista.
- Protocol d'actuació contra la violència masclista a Manresa i a la comarca del Bages.
- Protocol d'abordatge de les violències masclistes a festes populars i espais públics d'oci nocturn de Manresa.

3.1. ATENCIÓ INDIVIDUAL

L'atenció individual del servei s'adreça prioritàriament a les dones de Manresa discriminades per motius de gènere, violència masclista, assetjament sexual, desigualtats laborals, etc.

Al servei s'hi accedeix per iniciativa de la mateixa dona o bé derivada per algun servei de la xarxa. Aquest primer contacte pot ser tant personal com telefònic. En sol·licitar l'hora concertada i depenent del que expressa la dona, se li concerta entrevista amb l'advocada o la psicòloga per iniciar la intervenció.

Si la demanda és urgent i cal atendre-la en aquell moment, s'activa el Servei de contenció i l'atendrà la professional que estigui lliure, l'advocada o la psicòloga.

La dedicació d'hores setmanals d'atenció directa és de 9 hores d'assessorament legal i 20 hores d'atenció psicològica.

3.1.1. DONES ATESES 2019

Durant el 2019, al SIAD han rebut atenció individual un total de **323 dones, 164 de les quals han vingut per primer cop**, mentre que la resta ja venien de l'any passat o bé retornen al servei al cap d'un temps. A continuació, comparem el nombre de dones ateses en els darrers cinc anys:

Comparativa dones ateses			
	1r cop	Retorns	Total
ANY 2015	160	109	269
ANY 2016	153	113	266
ANY 2017	149	103	253

ANY 2018	163	140	303
ANY 2019	164	159	323

3.1.2. INTERVENCIONS

Quan una dona es visita al servei per primer cop o torna al cap del temps, s'obre una intervenció en el seu expedient, on es registra el motiu de la consulta. Si la usuària al·lega diferents motius de consulta durant l'any pot fer obrir més d'una intervenció. Amb això, les dones ateses al servei durant el 2019 han generat un total de **676 intervencions, 267 de les quals s'han fet a usuàries noves.**

La taula següent mostra el **nombre d'intervencions noves** de l'any per mesos i en fa la comparativa amb anys anteriors:

Mes	2015	2016	2017	2018	2019
Gener	18	20	22	17	18
Febrer	22	29	19	29	28
Març	38	26	20	16	30
Abril	18	18	6	24	23
Maig	26	43	17	17	10
Juny	20	12	18	46	23
Juliol	12	13	19	26	25
Agost	3	0	3	3	3
Setembre	48	28	14	32	35
Octubre	22	32	26	52	21
Novembre	24	29	27	35	27
Desembre	21	12	33	26	24
Total	272	262	224	323	267

3.1.3. MOTIU DE CONSULTA

Per cada una de les intervencions es recull el motiu pel qual les usuàries s'han adreçat al servei. Una mateixa dona pot tenir més d'un motiu de consulta

Motiu de la consulta	2015	2016	2017	2018	2019
Violència masclista	162	171	187	153	195
Violència filioparental	6	3	2	4	9
Àmbit familiar	159	196	195	353	381

Àmbit laboral	4	7	4	4	4
Àmbit social/institucional	11	7	4	4	11
Situació de canvi	14	19	40	60	68
Altres				6	8
Total	356	403	432	584	676

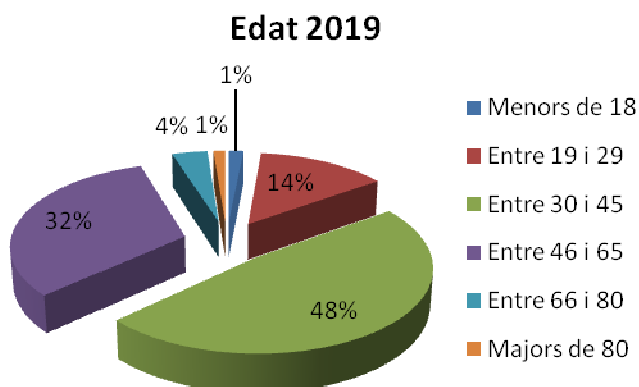
Continuem observant que la violència masclista i els conflictes familiars són els motius majoritaris pels quals les dones s'adrecen al SIAD, que representen el 80% dels motius de consulta. Cal destacar un augment de les intervencions per violència masclista, fet que determina més intervencions per dona. Pel que fa a les intervencions, cal remarcar que una mateixa dona pot rebre'n de diferent tipus segons la necessitat que tingui en el moment de la visita i la fase en què es trobi durant el procés de la violència masclista.

Es segueix observant, com els últims anys, un augment de casos atesos per situació de canvi, ja sigui derivat d'un trencament de parella o per sentiments de soledat.

3.1.4. PERFIL DE LES DONES ATESES

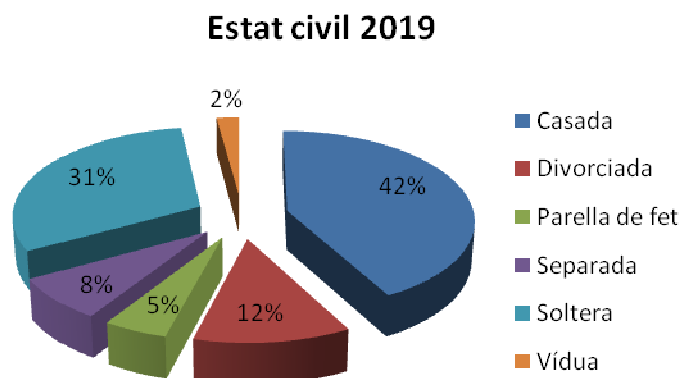
Quan s'obre expedient a la dona que s'ha d'atendre, es recullen les dades següents per extreure'n el perfil.

Edat 2019	
Menors de 18	5
Entre 19 i 29	44
Entre 30 i 45	155
Entre 46 i 65	103
Entre 66 i 80	12
Majors de 80	4
Total	323

La majoria d'usuàries que s'han adreçat al servei són dones d'edat situada entre la franja dels 30 als 45 anys, igual que en els darrers anys. Cal assenyalar que s'han atès 5 dones menors de 18 anys, 2 més que l'any passat.

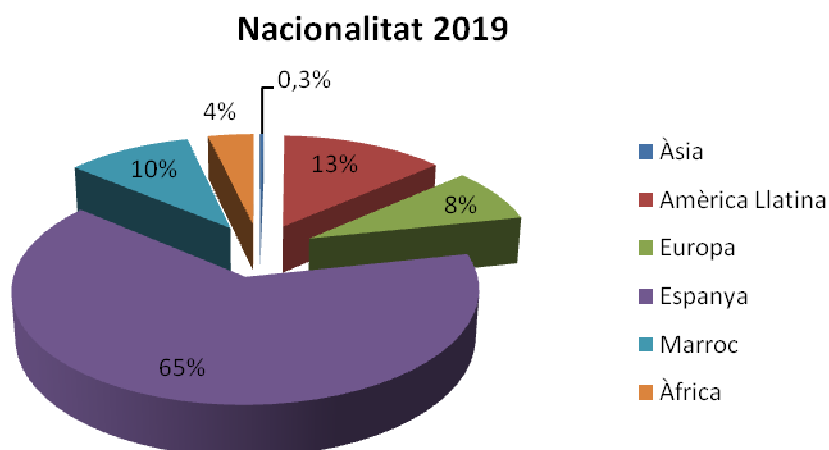
Estat civil 2019	
Casada	136
Divorciada	39
Parella de fet	16
Separada	25
Soltera	100
Vídua	7
Total	323

Nacionalitat

La gran majoria d'usuàries del servei continua tenint nacionalitat espanyola, que representa el 65% del total. S'han atès dones de 33 països diferents. Entre les dones de nacionalitat estrangera continua destacant la nacionalitat marroquina, amb un 10%. Com l'any passat, la nacionalitat veneçolana és la tercera, seguida pel Brasil.

Si agrupem les dones per continents, veiem que 43 (13%) procedeixen d'Amèrica Central i del Sud, 45 (14%) de l'Àfrica, 26 usuàries (8%) venen d'Europa (exceptuant Espanya), majoritàriament de l'est, i una procedeix de l'Àsia.

Barri

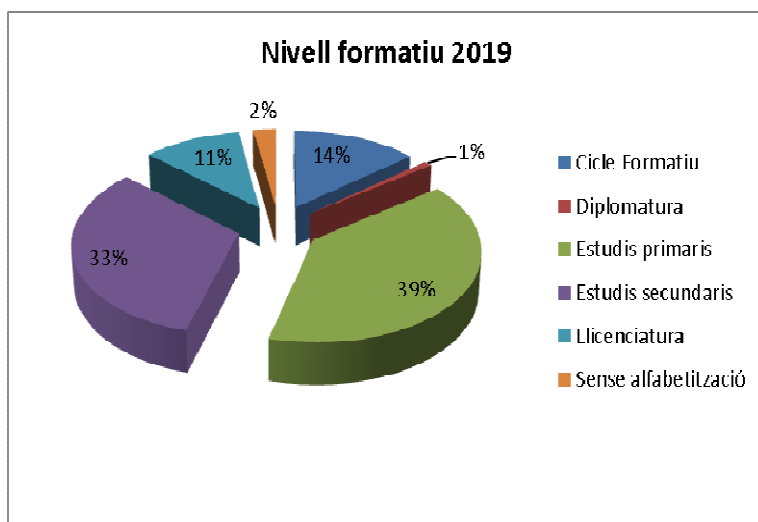
Segons observem a la taula, les usuàries del servei procedeixen de gairebé tots els barris de Manresa. Aquest any, el barri amb més usuàries ateses és l'Antic, passant per davant de la Carretera de Santpedor, el que té més població de la ciutat. Valldaura és manté en la tercera posició, com al 2018, junt amb la Sagrada Família.

Procedència per barris 2019	
Barri Antic	42
Ctra. Santpedor	38
Valldaura	28
Sagrada Família	28
Vic- Remei	27
Pl.Catalunya-Barriada Saldes	26
Escodines	23
Poble Nou	23
Passeig i Rodalies	22
Balconada	19
Font dels Capellans	16
Mion-Puigberenguer- Miralpeix	15
Farreres-Suanya-Comtals-Sta. Caterina	5
Guix-Pujada Roja	4
Pare Ignasi Puig	4
Altres	3
Total	323

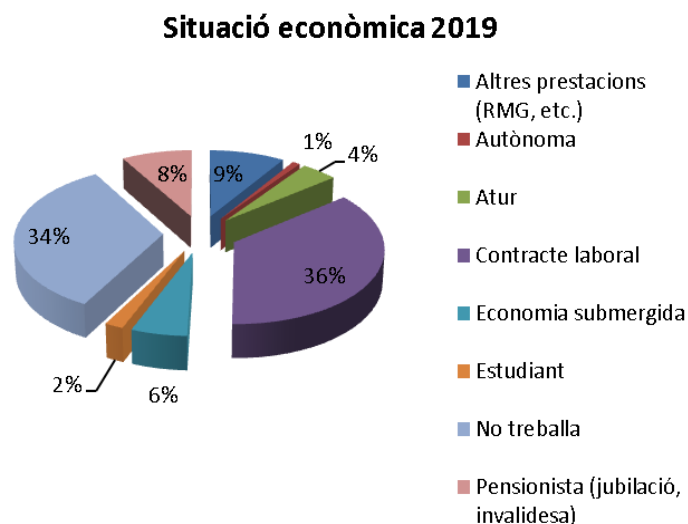
Formació i situació econòmica

El nivell formatiu de les dones que han acudit al servei durant el 2019 registra un augment de dones amb estudis secundaris respecte del 2018.

Nivell formatiu 2019	
Cicle Formatiu	45
Diplomatura	3
Estudis primaris	127
Estudis secundaris	105
Llicenciatura	35
Sense alfabetització	8
Total	323

Situació econòmica 2019	
Altres prestacions (RMG, etc.)	29
Autònoma	3
Atur	14
Contracte laboral	117
Economia submergida	18
Estudiant	6
No treballa	109
Pensionista (jubilació, invalidesa)	27
Total general	323

En resum, el perfil de la usuària atesa al servei durant el 2019 és el d'una dona entre 30 i 45 anys d'edat, casada, de nacionalitat espanyola, que viu al barri Antic, amb estudis primaris i contracte laboral.

3.1.5. CARACTERÍSTIQUES DE LES DEMANDES

Derivacions

La taula següent recull com les usuàries arriben al servei. Aquestes usuàries poden ser derivades per més d'un servei i/o ser ateses en diferents moments al llarg de l'any.

Agents derivants 2019	
Iniciativa pròpia	219
Serveis Socials Manresa	42
Serveis Socials comarca	1
Salut	31
Cossos policials	6
Jutjats	7
Serveis especialitzats xarxa pública	6
Serveis especialitzats xarxa privada	1
Serveis comarcals - SIAD comarcal	1
Entitats	5
Altres	4
Total	323

El servei està consolidat en el territori com a referent, i els diferents serveis deriven de forma continuada. Continua sent majoritària l'entrada de dones per

iniciativa pròpia. De fet, des que es va crear el SIAD aquest n'ha estat l'accés principal. Totes les dones que retornen al servei es comptabilitzen com a "iniciativa pròpia". Per tant, també és normal que aquesta tendència sigui la més nombrosa.

Els serveis que deriven al SIAD són diversos. De les 104 dones derivades, un 40% provenen dels Serveis Socials del municipi, i el 30%, dels serveis bàsics de Salut. La novetat d'aquest any són les derivacions d'entitats veïnals i socials. També cal destacar positivament l'increment d'usuàries provinents de l'Oficina d'Atenció a la Víctima del jutjat de Manresa.

En resum, la usuària atesa al servei durant el 2019 ha conegut el Servei per iniciativa pròpia, o bé, si ha estat derivada, ho han fet els Serveis Socials municipals o algun servei sanitari. El motiu de consulta és referent al seu àmbit familiar o per violència masclista.

Tipologia de demandes

Aquest any s'han registrat un total de **382** demandes, **191 per assessorament legal i 191 per atenció psicològica**. Una mateixa dona pot ser atesa tant per una demanda psicològica com jurídica.

A continuació, veiem com es classifiquen les demandes, i les taules amb el nombre de demandes rebudes per cada temàtica.

Assessorament legal

- **Dret de família:** Inclou assessoraments en el procés de divorci, separació, incompliment de mesures i en els processos de parella de fet.
- **Dret penal:** Comprèn els assessoraments relacionats amb violència masclista, violència domèstica, abusos sexuals, agressions i abandonament de família.
- **Dret laboral:** Inclou assessoraments relacionats amb la conciliació de la vida laboral i familiar, assetjament sexual a la feina, acomiadament discriminatori, etc.
- **Altres:** En aquest apartat s'inclouen aquelles situacions que requereixen un assessorament jurídic no classificable en les categories anteriors.

Tipus de demandes d'assessorament legal 2019		
Dret de família 65%	Divorci	72
	Processos de parella de fet	23
	Incompliment de mesures	28
	Separació	2
Dret penal 26%	Violència masclista	42
	Violència domèstica	4
	Agressions i abusos sexuals	4

Dret laboral	Acomiadaments discriminatoris	2
Altres		14
	TOTAL	191

De les xifres sobre la tipologia de demandes legals, cal destacar que les demandes relacionades amb el dret de família continuen sent les més significatives, ja que representen un 65% del total, es manté l'atenció a dones en situació de violència en relació amb l'any anterior. S'ha prioritzat les demandes relacionades amb violència masclista malgrat que també hi ha crisis matrimonials.

Han augmentat les consultes derivades també de situacions d'insolvència que van unides a tot el procés de trencament. En aquestes demandes es detecten situacions d'extrema vulnerabilitat (dificultats extremes per trobar feina, esgotament de prestacions...), fet que implica una dificultat per executar decisions o bé denunciar malgrat que es contempla com a il·lícit en el Codi Penal.

Atenció psicològica

- **Per conflictes familiars:** Situacions relacionades amb els conflictes dins l'entorn familiar, amb la parella (no hi ha instaurat el model relacional de la violència), amb els fills (inclou la violència filioparental), amb els pares o altres familiars.
- **Per violència masclista:** Atenció a dones que són víctimes de violència masclista. El model relacional és clarament d'abús.
- **Per agressions i abusos sexuals:** Agressió o abús per part d'una persona que no és la parella de la usuària.
- **Per situacions de canvi:** trencament de parella, incorporació laboral o pèrdua del lloc de treball, maternitat, etc, que requereixen atenció psicològica per afrontar el canvi.
- **Altres motius:** En aquest apartat s'hi inclouen situacions que per la seva naturalesa requereixen una atenció psicològica no classificable en les categories anteriors.

Tipus de demandes atenció psicològica 2019		
Violència masclista 53%	Violència masclista	95
	Abusos sexuals	7
Situacions de canvi 18%	Trencament de parella	26
	Sentiments de soledat	7
	Maternitat	1

	Món laboral	1
23%	Amb la parella	21
	Amb altres familiars	7
	Amb els fills/es	10
	Amb els pares	6
Àmbit social	Manca de recursos	3
Àmbit laboral	Assetjament	2
Altres		5
	TOTAL	191

S'observa que durant l'any 2019 s'ha registrat un augment de les demandes per situacions de canvi, i en concret per situacions de trencament de parella. En aquests casos es segueix detectant situacions abusives de relació de parella masclista així com la cronificació d'aquestes relacions insatisfactòries per manca de recursos per fer efectiu el trencament de la parella.

D'altra banda, les demandes per violència masclista segueixen sent les més nombroses. En aquest sentit, cal mencionar que són habituals els retorns al SIAD de les dones que pateixen o que han patit aquest tipus de violència.

3.1.6. SEGUIMENT DELS CASOS

El seguiment dels casos el formen diferents accions, ja siguin les mateixes entrevistes com també la realització d'altres tasques relacionades amb el cas.

Aquestes tasques poden ser:

- **Assessorament legal o psicològic:** Comprèn les entrevistes amb les usuàries.
- **Derivacions internes:** Es produeixen quan un cas requereix l'atenció de l'altra professional de l'equip.
- **Coordinacions:** Inclou les consultes i actuacions coordinades amb altres professionals externs, com professionals de salut, serveis socials, representants legals, etc.
- **Contacte telefònic:** Inclou aquells contactes telefònics que es consideren rellevants per al cas.
- **Grup:** Es proposa a la usuària de participar en un grup terapèutic. Es comptabilitzen tant les candidates que acaben participant en el grup com les que no.
- **Contenció:** Són les entrevistes realitzades dins el servei de contenció, per tant, no programades.

- **Documentació:** Documentar el seguiment dels casos en el programa informàtic i realitzar informes o altres documents que calguin.

3.1.7. ENTREVISTES

Aquest any les entrevistes s'han distribuït de la manera següent:

Professional	Entrevistes	Contenció	Total
Advocada	212	0	212
Psicòlogues	670	22	692
Total	882	22	904

Es distingeixen dos tipus d'entrevistes, les programades i les de contenció, que són les no programades.

Al 2019 s'han fet un total de 904 entrevistes, un 23% de les quals les ha fet l'advocada del servei, i el 77% restant, les psicòlogues. Algunes visites de seguiment de la psicòloga s'han fet conjuntament amb l'advocada.

Veiem, a continuació, quina proporció d'entrevistes es dediquen a cada grup de demandes:

Entrevistes legals 2019		
Dret de família	133	63%
Dret penal	61	29%
Dret laboral	2	0,9%
Altres	16	7%
Total	212	100%

La gran part de les entrevistes legals es dediquen a dret de família. En aquest assessorament també s'inclou la informació necessària a les dones per si la situació esdevé de violència masclista. Sempre es recomana seguir el circuit establert en el territori per a aquests casos. Per tant, en aquest assessorament preventiu s'informa de recursos, telèfons d'urgència i es donen recomanacions. També es deriva amb el consentiment de la dona al servei d'atenció psicològica.

Entrevistes psicològiques 2019		
Conflictes familiars	106	16%
Situació de canvi	158	24%
Violència masclista	379	56%
Àmbit social - manca de recursos	11	1,6%
Assetjament laboral	5	0,7%
Altres	11	1,6%
Total	670	100%

Cal destacar que hi ha un augment d'entrevistes psicològiques dedicades a la violència masclista (56%), com ja es veia en la tendència dels últims anys. Des del SIAD es prioritza l'atenció en aquests casos atesa la necessitat de realitzar un seguiment intensiu i/o de llarga durada per a la recuperació de les dones que han viscut aquest tipus de violència i per la dificultat de moltes dones per accedir al SIE de la Catalunya Central (per dificultats de desplaçament a Igualada i pel cost econòmic i personal de la derivació). L'atenció grupal en el grup terapèutic ha donat també resposta a aquesta necessitat de rebre una atenció més intensiva i continuada en el temps a una part de les dones ateses al servei.

Val a dir que no hi ha un nombre d'entrevistes fix per a cada dona, ja que això depèn de cada cas. Amb tot, hi ha unes **tendències generals de durada del seguiment**, segons la temàtica del cas, que s'especifiquen a continuació:

- **Violència masclista:** Entre 4 i 16 entrevistes, sovint combinades amb entrevistes d'assessorament jurídic (1 o 2).
En els casos en què es detecta situació de violència, es prioritzen els seguiments.
El treball individual es pot reforçar amb la participació de les dones als grups terapèutics per a persones que han patit o estan patint violència masclista.
- **Conflictes de parella:** Entre 2 i 8 entrevistes, sovint combinades amb entrevistes d'assessorament jurídic (1 o 2).
- **Conflictes familiars:** Entre 2 i 6 entrevistes.
- **Separacions:** Entre 2 i 8 entrevistes, depenent de l'evolució de la situació, atès que els processos legals poden incidir en l'agreujament o l'allargament de la situació. A més a més, també poden derivar en situacions de violència.
- **Malestar personal i moment de canvi:** Entre 1 i 6 entrevistes.
- **Altres:** Entre 1 o 2 entrevistes, ja que sovint impliquen derivacions cap a altres serveis.
- Pel que fa a la **freqüència de les entrevistes**, aquestes poden ser setmanals, en un primer moment, sempre segons la gravetat de la situació; quinzenals, mensuals o trimestrals. La freqüència més habitual de seguiments és la quinzenal.

Durada habitual de les entrevistes

- Primeres visites: Una hora
- Servei d'acollida: Una hora
- Seguiments del servei psicològic: Una hora
- Seguiments derivats de la psicòloga del servei a l'advocada: 45 minuts
- Seguiments advocada i entrevistes de tancament: 30 minuts

3.1.8. ALTRES SEGUIMENTS

Altres seguiments 2019		
Coordinacions	54	62%
Contacte telefònic	32	37%
Derivació al SIE Cat. Central	1	1%
Total	87	100%

3.1.9. VALORACIÓ

Punts forts

- Es valora que el SIAD és un servei de referència tant per a les dones que ja coneixen el servei com per als serveis de la xarxa pública del territori.
- Hi ha un bon coneixement i relació entre els professionals de la xarxa pública i una millora en les coordinacions entre professionals.
- En els casos de violència masclista, es prioritzen les atencions i es porten seguiments de llarga durada. L'atenció grupal per als casos de violència masclista facilita la intervenció per a la recuperació de les dones.
- El temps de dedicació actual en l'atenció individual és òptim i de qualitat.
- Bona resposta del grup de dinamització socioeducativa a filles i fills de dones que han patit violència masclista, així com també atenció a les mares.

Punts febles

- Es segueix valorant que la jornada a temps parcial de l'advocada dificulta el treball interdisciplinari coordinat.
- En les ocasions en què la psicòloga ha d'atendre una urgència o ha d'anar als jutjats per citació judicial s'han de realitzar canvis en l'agenda que repercuteixen de forma negativa en el temps de demora de l'atenció a les dones, també pel gruix de casos. Algunes vegades això implica haver de donar alguna hora en hores no reservades a atenció directa.
- Les dificultats perquè les dones accedeixin al SIE de la Catalunya Central per rebre una atenció integral per a la recuperació, així com per a l'atenció dels fills i les filles.
- Dificultats en l'atenció quan hi ha dones que no parlen la nostra llengua.
- Manca d'una professional de referència de serveis socials específica per atendre la necessitat de recursos que es troben moltes dones ateses al servei. La manca de recursos fa que en molts casos la situació d'abús i maltractament es cronifiqui en el nucli de la parella. Realitzar gestions per tractar de donar resposta a aquesta necessitat sovint suposa una sobrecàrrega de feina per a la psicòloga.

Propostes de millora

- Valorar l'opció de disposar d'un servei de traducció professional per a les dones que no parlen ni català ni castellà.
- Disposar de supervisió de casos, d'acord amb el tipus d'intervenció i seguiment que s'està realitzant des del servei, sobretot en els casos de violència masclista.

3.2. INTERVENCIÓ GRUPAL DE SUPORT PSICOSOCIAL PER A DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

3.2.1. FINALITAT I OBJECTIUS

La intervenció grupal té l'avantatge addicional sobre la intervenció individual de proporcionar a les dones que han sofert maltractament masclista, la possibilitat de validar les seves pròpies experiències i proveir-les de recolzament social. En el treball en grup es fa palesa la cohesió de grup que es dona i que s'estableix entre les persones que en formen part, potenciant la confiança entre elles com un factor de protecció i recuperació clau per a la millora psicològica i personal de les dones participants.

L'objectiu general de la intervenció és permetre identificar, compartir i elaborar els processos que pateixen les dones per contribuir a la seva recuperació i millora i potenciar els seus processos d'autonomia personal.

Els objectius específics de la intervenció són:

- Augmentar la seguretat de la dona.
- Reduir i/o eliminar les conseqüències a nivell psicològic.
- Augmentar la seva autoestima i autoconfiança.
- Aprendre i/o millorar els estils d'afrontament, de solució de problemes i de presa de decisions.
- Fomentar una comunicació i unes habilitats socials assertives.
- Modificar les creences tradicionals sobre els rols de gènere i les actituds sexistes.
- Trencar l'aïllament social i potenciar la xarxa personal de les dones.

3.2.2. METODOLOGIA D'INTERVENCIÓ

La metodologia utilitzada són exposicions teòriques, dinàmiques grupals, suports audiovisuals i test. El grup ha estat conduït per dues psicòlogues (del SIAD de Manresa i del SIAD del Consell Comarcal) amb funcions equivalents.

Una de les sessions compta amb la participació de l'advocada d'ambdós SIAD per fer l'assessorament legal.

La modalitat de grup és un grup tancat, amb una durada de dotze sessions de dues hores cada sessió.

3.2.3 AVALUACIÓ GRUPS TERAPEUTICS 2019

Durant el 2019 s'han fet 2 grups terapèutics, amb un total de 30 participants. El primer grup s'ha dut a terme entre els mesos de març i juny del 2019, i el segon, dels mesos d'octubre de 2019 a febrer de 2020 (2 sessions).

El perfil de les dones participants és majoritàriament de dones amb nacionalitat espanyola, entre 21 i 55 anys (26-30 anys més prevalença), amb nivell formatiu divers. La situació laboral és similar, amb una petita prevalença de les dones en actiu. 5 de les dones no tenen ni fills ni filles.

Avaluació de les participants d'ambdós grups

L'avaluació que omplen les participants de forma anònima consta de dues parts. D'una banda, una enquesta de satisfacció amb ítems valorats amb escala Likert i, per altra banda, un espai de valoració escrita qualitativa.

Les dones que han assistit de forma continuada al grup han respòs l'avaluació i han expressat un alt nivell de satisfacció, i la impressió que els ha estat útil participar-hi. Tots els ítems de l'avaluació tenen puntuacions elevades, excepte el nombre de les sessions, on la majoria de les participants proposen ampliar-les.

L'avaluació específica de cadascuna de les sessions ha estat molt favorable, sense haver-hi cap valoració negativa de les dinàmiques i o activitats proposades.

Destaquen l'empatia, l'escolta activa rebuda, tant per les companyes com per les professionals, que possibiliten un espai de confiança i seguretat.

Avaluació de les professionals

Respecte a la tasca terapèutica, s'ha valorat molt positivament totes les aportacions que ha fet cadascuna de les participants així com la seva actitud durant les sessions grupals, amb un compliment dels elements claus en la intervenció, en el respecte entre les participants, en l'escolta activa i en l'actitud empàtica.

Les participants han adquirit un alt grau de coneixement del fenomen, fet que ha facilitat notablement la seva recuperació. Aquesta recuperació s'observa en diferents indicadors d'avaluació.

Pel que fa a l'organització, s'observa que hi ha una diferència en la vinculació de les participants amb les professionals en els casos en què les psicòlogues referents del grup coneixien i havien treballat prèviament en sessió individual amb les dones respecte de les dones derivades per altres professionals directament a la intervenció grupal.

Referent a la coordinació, es valora positivament la dinàmica establerta entre les professionals. Tant en realitzar el treball previ a la sessió (preparació de materials, distribució de tasques...), com la valoració de la sessió al seu acabament.

El grau de satisfacció del treball terapèutic realitzat ha estat positiu.

Punts forts

- La cohesió del grup i les xarxes de suport que s'han creat entre les participants han estat molt positives. Ens consta, a més, que algunes han creat una xarxa relacional per oferir-se suport en situacions de crisi i mantenen contacte un cop finalitzada la teràpia.
- El grup permet treballar conceptes amb altres estratègies diferents de les utilitzades en el treball individual: expressió corporal, expressió plàstica, tècniques de relaxació... Totes elles molt vàlides i sovint poc practicades per les dones, ja que són un espai de cura i creixement personal que moltes vegades els hi manca.
- L'efecte mirall, sentir que altres dones han tingut vivències molt similars a les pròpies, les ajuda en els seus processos de recuperació.
- Seguint el criteri de no incloure dones que encara conviuen amb l'agressor, en les quals s'observava menys aprofitament de les sessions, hem tingut menys baixes injustificades.
- Cal destacar com a punt fort una nova proposta incorporada en el segon grup, que consistia en el testimoniatge de dues dones que han passat pel grup terapèutic anterior en la primera sessió grupal.
- Les dones que han assistit a la sessió de ioga realitzada fora de l'espai de grup, ho han valorat molt positivament. A la vegada, però, creiem que realitzar activitats fora del espai habitual per a les dones pot haver suposat un inconvenient per a moltes dones, ja que l'assistència va ser baixa.
- El treball conjunt entre els dos SIAD permet un funcionament més eficaç dels grups terapèutics i la col·laboració entre serveis de forma dinàmica.

Punts febles

- Incompatibilitat de l'horari de les sessions amb l'horari d'algunes dones. Per això algunes candidates no han pogut entrar en el grup, i altres que sí que hi han entrat finalment han hagut d'abandonar-lo per motius de feina.
- La vinculació és molt més fàcil quan les conductores del grup ja coneixen prèviament la dona pel treball individual que quan són derivades per altres professionals de la xarxa.

- La sala on es reuneixen els grups terapèutics podria millorar, tot i considerar que són espais polivalents dels serveis.

Propostes de millora

- Continuar revisant les sessions actualitzant-ne els continguts i canviar les dinàmiques que calguin a partir de la valoració de les sessions.
- Arran de l'experiència adquirida en la conducció de grups terapèutics i de les peticions de les pròpies dones participants, les professionals ens plantejem ampliar el projecte oferint grups de seguiment del grup inicial, considerant que aquests grups tindrien temàtiques de treball diferents amb durada i freqüència més baixa (per exemple, un cop al mes durant tres mesos).
- Un motiu per també valorar l'opció d'aquest treball de suport (amb més baixa freqüència) és el fet que algunes de les dones al cap del temps retornen a l'espai terapèutic individual, fent altra vegada la demanda d'atenció.
- Un dels aspectes importants a continuar treballant és la marentalitat de dones que han patit situació de violència per enfortir el rol de dona i mare respecte als fills i filles. Per tant, creiem essencial continuar amb les sessions socioeducatives, que s'han iniciat aquest any, per poder cobrir aquesta necessitat.

3.3 DINAMITZACIÓ SOCIOEDUCATIVA GRUPAL PER A FILLES I FILLS DE DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA. ATENCIÓ A LES MARES

3.3.1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS

En aquest projecte d'intervenció en fills i filles des del SIAD, es proposa una intervenció psicoeducativa grupal basada en les teories dels processos de vinculació afectiva i de l'aferrament en la infància, i en els models d'intervenció que centren l'atenció en les competències i la resiliència.

En conseqüència, en cada taller és important que en tot moment siguin presents aquests models de base per tal de potenciar en cada intervenció i interacció amb els infants els seus recursos i capacitats, sense obviar les seves dificultats, sofriments i traumes, però valorant els recursos de què disposen per fer front al seu sofriment. En aquest tipus d'intervenció, és important que els i les professionals puguin transmetre altres formes de relació mitjançant la seva pròpia interacció amb l'infant.

Hi ha estudis i programes reconeguts internacionalment i que acumulen experiències en aquests tipus d'intervenció que han demostrat un canvi

significatiu en els nens i nenes que han participat en processos grupals, en aspectes com l'autoestima, la seva actitud davant la violència i les seves destreses pràctiques en situacions d'emergència. El benefici màxim d'aquesta experiència grupal és que els infants puguin escoltar altres infants que han viscut situacions semblants i han experimentat sentiments, pors i idees semblants. Gràcies a això poden treballar els continguts traumàtics de la violència com la culpa, la impotència, la por i l'estigmatització.

En la intervenció en les mares, volem assenyalar la importància de tenir en compte la diversitat cultural i la diversitat de pautes de criança, ja que ens podem trobar conductes que no evidencien carències o dificultats de les competències marentals de la dona, sinó l'exercici de pautes culturals diferents a les nostres.

Objectius generals

- Desenvolupar un recurs des de l'atenció del SIAD per donar resposta a la necessitat d'atenció als fills i filles víctimes de la violència masclista viscuda al nucli familiar.
- Desenvolupar un recurs que permeti seguir acompanyant les dones en la seva recuperació de la violència, i en concret des del seu rol matern (competències marentals i de vinculació amb els fills/filles).
- Promoure un abordatge més integral amb la finalitat de prevenir la reproducció transgeneracional de la violència masclista en la parella.

3.3.2 MÈTODE

La metodologia està basada en la del *Programa de prevenció i suport psicosocial amb nens i nenes exposats a la violència masclista* (Barudy i Dantagnan, 2015), que és resultat d'investigacions i experiències professionals que han demostrat ser eficaces en el tractament de les conseqüències en els fills i les filles exposats a aquest tipus de violència en modalitat d'intervenció grupal.

Es proposa la realització de tallers psicoeducatius grupals, tant per les mares com pels seus fills i filles que estiguin en edat escolar.

Cada taller està estructurat en uns mòduls temàtics que aporten una estructura i coherència a la intervenció. Cada mòdul temàtic té els seus propis objectius i activitats estructurades però es planteja amb flexibilitat, ja que serà el procés grupal el que determini el ritme de treball.

Sessions proposades

La durada ha estat de 12 sessions iniciades a mitjans de novembre d'aquest any, i finalitzaran el gener de 2020. Cada sessió té una freqüència setmanal i una durada d'hora i mitja. En aquest projecte han participat un total de 7 mares i 10 infants (3 nens i 7 nenes).

Quant a l'assistència:

5 infants han tingut una assistència als tallers del 85%.

3 infants han participat en el 70%

2 infants han tingut una assistència del 60%

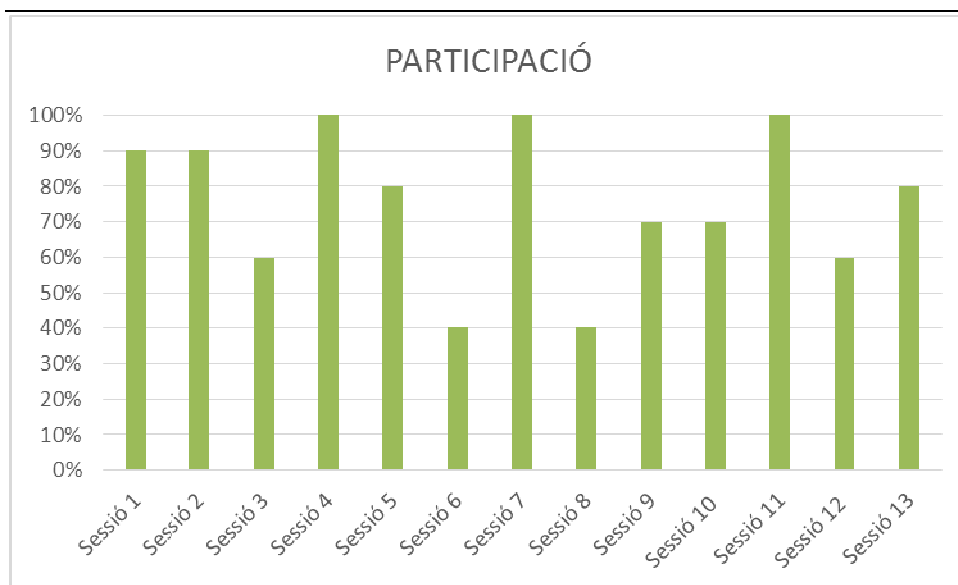
Així, les mares:

4 han participat en el 85% dels tallers

2 han participat en el 70% dels tallers

1 mare ha participat en el 60% dels tallers

La família que va tenir menys assistència va ser per causes justificades, degudes a la situació familiar.

Tot i que en alguns dies puntuals hi ha hagut menys assistència, la mitjana de participació als tallers ha estat del 75%.

3.3.3. AVALUACIÓ DE LES SESSIONS

Amb filles i fills

Ha estat important en aquests primers tallers crear un clima de seguretat per afavorir la cohesió del grup i la participació dels infants en les dinàmiques. Així també poder fer explícita la raó per la qual participen en el grup per facilitar la comprensió i la finalitat dels tallers, i per afavorir la seva participació i l'assoliment dels aprenentatges.

Quant a la cohesió del grup, la valoració és positiva. L'assistència dels menors a les sessions ha estat molt alta i la participació molt activa. D'altra banda, s'ha observat que amb les dinàmiques realitzades en què s'han treballat aspectes com la identificació d'emocions i l'expressió adequada d'aquestes emocions,

s'ha afavorit que de forma espontània alguns nens i nenes del grup hagin anat compartint vivències i situacions que els preocupen.

La valoració de la realització del taller conjunt mares-filles i fills és positiva; ha estat necessària per seguir avançant amb els objectius plantejats amb el grup d'infants, donant peu a verbalitzacions positives al respecte i mostrant en general més confiança a l'hora de parlar de vivències familiars.

Amb les mares

Les sessions amb les mares víctimes de violència masclista s'han enfocat des del donar suport, donar recursos i eines per guiar la marentalitat. Les sessions es van anar seguint bé, vam poder complir els punts que tocaven i treballar-los. Valorem positivament fer la sessió conjunta, vam veure que el que necessitaven era el "permís" i recolzament de les mares en aquest procés, i tenir la seguretat i la certesa que parlar de certs temes no els perjudicaria ni a ells, ni a les mares ni als seus pares.

Necessitats detectades

- Servei de canguratge per als germans i germanes petites que no estan al grup.
- Fer la primera sessió conjunta amb mares, fills i filles.
- Grups d'edats més acotats, exemple: 6-8 anys / 9-11 anys. (tenim infants de 6 a 9-10 anys) El fet que hi hagi diversos germans en el grup es valora de forma positiva).

3.4. SUPORT AL GAM LILIUM

El Grup d'Ajuda Mútua LiliuM té com a objectiu donar suport a les dones que han patit o estan patint violència masclista. Es va constituir com a associació el 2011 i actualment realitzen diferents taques relacionades amb el suport a les dones víctimes.

Durant el 2019 el grup d'ajuda mútua continua les accions per visualitzar la seva tasca, hem de destacar:

- Participació activa de la seva presidenta en el Consell Municipal de la Dona i a la Comissió de Sensibilització encarregada d'organitzar les campanyes del Dia Internacional de les Dones i del Dia Internacional per l'eradicació de la Violència contra les Dones.
- Participació de la presidenta en el projecte "Prevenió de la violència masclista a través de l'experiència personal de agressors i víctimes" aportant la seva experiència com a víctima davant l'alumnat dels centres de secundària que participen en el projecte.

- Suport i acompanyament a les dones víctimes de violència masclista que resten temporalment a l'alberg municipal i als seus fills i filles.
- Acompanyament de les víctimes a judicis i altres gestions que impliquen un suport més proper i personalitzat (legals, mèdiques, etc.)
- Suport grupal en les reunions setmanals de les sòcies i atenció individualitzada a les dones noves.
- Organització d'activitats reivindicatives i de sensibilització sobre la violència masclista.
- Tallers i xerrades sobre temes d'interès de les sòcies.

Vista la importància de les tasques del GAM Liliu, des del SIAD donem suport a l'entitat i, de forma especial, a la presidenta, que assumeix gran part de les responsabilitats:

- Cessió de l'espai per les seves reunions i gestions i suport administratiu puntual.
- Suport psicològic i supervisió a la presidenta en la realització de les seves tasques.
- Suport de la tècnica en gestió en l'assessorament per temes relacionats amb la gestió, legalització i funcionament intern de l'entitat.
- Coordinació i enllaç amb altres serveis davant la demanda de tasques de suport a les seves usuàries (Serveis Socials, ASSIR...)

A finals de 2019, per situació personal de la presidenta l'associació va decidir aturar la seva activitat temporalment, ja que cap de les sòcies volia assumir les responsabilitats de l'entitat.

Des del SIAD, però, vista la importància de les tasques de suport que realitza l'associació, creiem important oferir el suport necessari per tal que l'entitat torni a activar-se durant el 2020.

3.5. PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA EN L'ÀMBIT DE LA PARELLA A MANRESA I AL BAGES

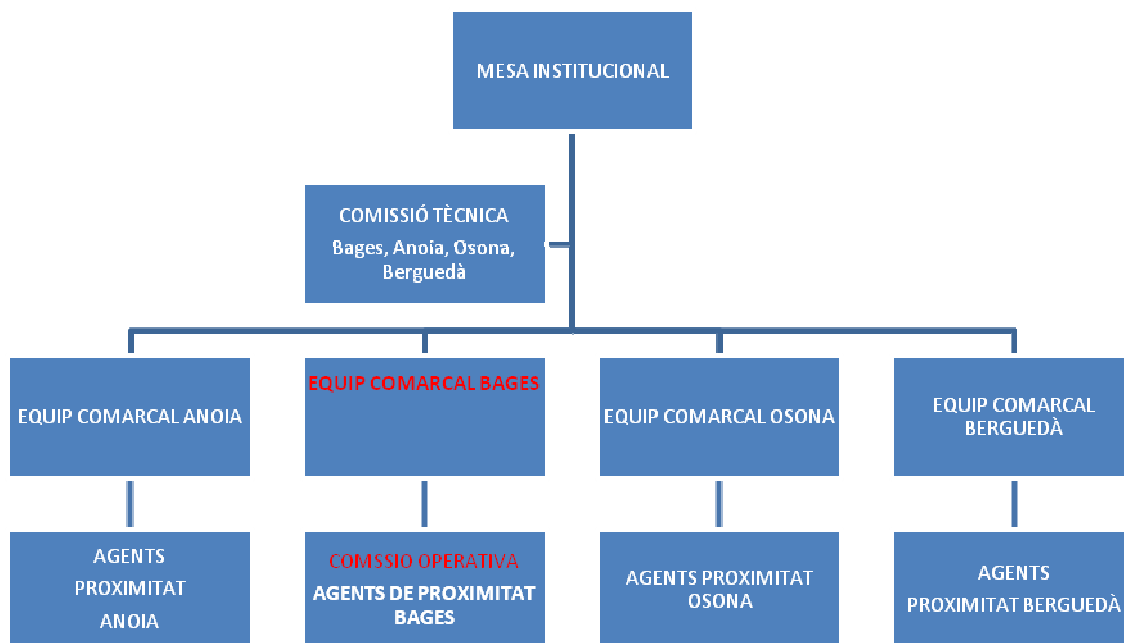
3.5.1. DESCRIPCIÓ

El protocol d'actuació contra la violència masclista en l'àmbit de la parella es lidera des del SIAD Montserrat Roig des de la seva creació l'any 2004. Aquest lideratge consisteix en ser referent per a la xarxa de professionals que s'ubiquen en aquest àmbit, tant per comunicar irregularitats en la xarxa com per compartir novetat i informacions relacionades.

Paral·lelament, formem part del **Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les comarques de la Catalunya Central** (Anoia, Bages,

Berguedà i Osona). Aquest circuit de la Catalunya Central recull les diferents realitats de cada territori (n'hi ha que encara estan elaborant el seu propi circuit), però serveix com a marc de referència per a les polítiques d'igualtat a la zona referenciada.

Les persones anomenades per representar l'Ajuntament a la Comissió tècnica del Protocol de la Catalunya Central són la coordinadora del programa de la Dona, substituïda temporalment per l'advocada del SIAD.

L'Equip Comarcal del Bages (originàriament, comissió de seguiment del Protocol) està consolidat, amb més de 13 anys de funcionament regular, i s'ha vist reforçat amb la incorporació de nous representants de diferents àmbits com: Justícia, EAIA, Ocupació... Així doncs, l'Equip Comarcal del Bages coordina i fa el seguiment del Circuit d'atenció a la violència en la parella a Manresa i la comarca del Bages. Té una secretaria estable, que lidera l'Ajuntament de Manresa, i en formen part i des del seu inici, un/a representant polític/a de l'Ajuntament de Manresa, que la presideix, i del Consell Comarcal, a diferència dels altres equips comarcals de la Catalunya Central. L'equip comarcal es reuneix dos cops a l'any com a mínim.

L'estructura organitzativa d'aquest circuit és:

La persona referent del protocol de l'equip del SIAD (l'advocada del servei), programa i coordina les reunions de l'Equip Comarcal del Bages. També gestiona la comissions de treball del protocol: Comissió operativa del Protocol i realitza la funció tècnica de les decisions que es prenen en aquestes reunions.

També s'encarrega de vetllar per la formació dels nous professionals de la xarxa i per a l'especialització d'aquells que ja porten temps treballant en aquest àmbit.

Actualitzar el document del Protocol i fer-lo més àgil també és una de les activitats que es realitzen des del SIAD Montserrat Roig de l'Ajuntament de Manresa.

3.5.2. OBJECTIUS

- Mantenir actualitzat el Protocol i els documents que se'n deriven.
- Potenciar el treball conjunt de les comissions del Protocol.
- Incrementar la participació i la implicació de l'estament judicial
- Incloure la representació de tots aquells agents que configuren la detecció, tractament i recuperació de les víctimes.
- Començar a preveure els agents que treballen directament en la recuperació de l'agressor.
- Incrementar el coneixement de la funcionalitat del Protocol als nous agents de la xarxa.
- Fer més àgil la informació representada en el document del Protocol.

3.5.3. ACTIVITATS 2019

L'activitat derivada del Protocol es centra bàsicament en el resultat dels acords que es prenen en l'Equip Comarcal del Bages. Aquesta estructura organitzativa compta a més amb una comissió de treball (Comissió operativa de l'Equip Comarcal), formada pels diferents professionals de la xarxa d'atenció a les dones víctimes de violència masclista, que es reuneix de forma trimestral. De totes les sessions es realitza la pertinent acta.

Accions realitzades durant l'any

Dues reunions de l'Equip Comarcal del Bages

Primera reunió, del dia 26 d'abril del 2019

Assistència de 16 representants institucionals per tal de preparar les accions anuals del protocol, amb els acords següents:

- Observatori de dades de violència masclista 2018 aportada pels diferents serveis i entitats que formen part del protocol.
- Exposar els treballs d'actualització del protocol de violència en la parella de Manresa i el Bages, i aprovar, si escau, el document marc del protocol actualitzat a abril del 2019.
- Presentació de la revisió del llibret de violència masclista que acompanya el protocol de violència i que està adreçat a les dones.
- Disponibilitat de cases d'acollida en el nostre territori.
- Consensuar objectius i pla de treball de l'Equip Comarcal del Bages.
- Aprovar la proposta de pla de treball de la comissió operativa de l'Equip Comarcal del Bages.

- Donar compte de la comissió tècnica del Circuit de la Catalunya Central.
- Comunicar propostes formatives per als agents de proximitat del Protocol.
- Incidències del Circuit.
- Altres assumptes.

Segona reunió, del dia 29 de novembre del 2019

Assistència de 23 representants institucionals per tal de preparar les accions anuals del protocol, amb els següents acords:

- Presentació dels nous membres de l'Equip Comarcal del Bages.
- Abordar el pla de treball per elaborar un circuit d'atenció per a víctimes de violència sexual des del nostre protocol: abast, contingut, coordinació amb altres serveis. Per aquest motiu, en aquesta sessió es compta amb la presència d'Ana María Belén Gallo, subdirectora de Barcelona Comarques de l'Institut Legal Mèdic Forense del Departament de Justícia; Jesús Cabañas Fernández, cap Territorial de la Catalunya Central dels elements de coordinació amb Emergències Mèdiques; el responsable de Ginecologia d'Althaia, i Mònica Rossell Martin, cap URPAC de la Regió Central dels Mossos d'Esquadra.
- Aprovació, si escau, dels objectius, abast i pla de treball per elaborar un protocol d'atenció i intervenció en casos d'agressions sexuals en el nostre territori.
- Donar compte de la creació en les oficines de Treball d'una Xarxa d'atenció a les dones en situació de violència masclista, a càrrec de la directora del SOC, Gemma Sánchez-Migallón Pérez.
- Informar que l'Ajuntament de Manresa participarà en la prova pilot per elaborar un protocol per a matrimonis forçats, i que s'incorporaran a les reunions de l'Equip Comarcal una representant d'Immigració de la Generalitat.
- Informar d'un recurs, [Guia d'ajuts per a dones en situació de violència masclista](#), que ha estat realitzada per professionals de l'Institut Català de les Dones amb l'objectiu de facilitar l'accés dels i les professionals d'atenció a la llista d'ajuts econòmics, d'habitatge, laborals i de formació a què tenen dret les dones en aquesta situació.
- Comunicar propostes formatives per als agents de proximitat del Protocol.
- Incidències del Circuit.
- Altres assumptes.

Cinc reunions de la comissió operativa de l'Equip Comarcal del Bages

Aquesta comissió de treball està formada majoritàriament pels/les professionals que atenen directament dones víctimes de violència masclista.

Aquest 2019 els treballs de la comissió s'han tornat a centrar en:

- Actualització del text del protocol/circuit de violència de l'Equip Comarcal del Bages de forma integral, amb el lideratge de l'Ajuntament de Manresa
- Actualitzar el díptic informatiu que acompanya el Protocol de violència masclista.
- Iniciar els treballs d'elaboració del circuit de violència sexual en el nostre territori. Donar suport a l'elaboració d'un circuit intern per a l'hospital de Manresa.

La comissió operativa s'ha reunit els dies següents:

- 18 de gener del 2019
- 17 de març del 2019
- 5 d'abril del 2019
- 2 de juny del 2019
- 20 octubre del 2019

Prova pilot del protocol de Matrimonis forçats:

A petició de la Secretaria d'Immigració de la Generalitat de Catalunya, a nivell municipal es participa en una prova pilot per elaborar el protocol de matrimonis forçats de Catalunya. Es duen a terme diverses reunions de treball i una formació pel personal tècnic participant.

3.5.4. SERVEI DE CONTENCIÓ PSICOLÒGICA PER A VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA A L'ALLOTJAMENT D'URGÈNCIES DE LA POLICIA LOCAL DE MANRESA

El març del 2017 entra en funcionament el servei de contenció. Aquest consisteix en una primera atenció psicològica immediata i de durada limitada, per professionals de la psicologia amb coneixements d'intervenció en situacions de crisi i perspectiva de gènere. La intervenció s'ha fet a l'alberg de la policia local de Manresa. Val a dir que l'accés al servei de l'alberg i el manteniment d'aquest espai correspon a Serveis Socials, que garanteix una atenció professional puntual.

El servei de contenció, complementari a l'atenció des de Serveis Socials, funciona els caps de setmana i festius per tal de cobrir l'atenció a les usuàries quan els SIAD i/o Serveis Socials estan fora de servei. L'atenció psicològica s'ha fet dins del període de disponibilitat contractat, és a dir, de les 17 a 21 h de dissabte, diumenge i/o festius, respectivament.

Aquest servei va adreçat a les dones i fills/es víctimes de violència masclista de la ciutat de Manresa i comarca del Bages que es trobin allotjades a l'alberg.

Objectius del servei

General

Millorar la intervenció prestada a les dones víctimes de violència masclista, dins del Protocol d'actuació en situacions de violència masclista en l'àmbit de la parella a la ciutat de Manresa i al Bages.

Específics

- Contenir i acompanyar les dones i els seus fills/es mitjançant una primera ajuda emocional.
- Atenuar l'esdeveniment estressant i alleugerir l'impacte immediat.
- Oferir orientació a la dona respecte al moment en què es troba del procés personal.
- Informar i facilitar els recursos que hi ha a la xarxa de violència masclista.
- Valorar l'estat psicològic de la dona i els seus fills/es, per decidir si és viable el suport psicològic o bé requereix activar el Servei d'Emergències Mèdiques.

Desenvolupament de la intervenció

La intervenció es durà a terme en funció de cada cas i de les necessitats i l'estat emocional de la dona i els seus fills i filles.

La durada de la intervenció haurà de ser orientativament de dues hores.

En cas que la dona tingui dificultats amb l'idioma, i sigui impossible la contenció psicològica amb ella, la psicòloga farà la seva intervenció i oferirà les orientacions que calguin a través de la línia 900 900 120, en què hi ha professionals que parlen una gran diversitat d'idiomes i a través de la trucada telefònica poden intervenir en la comunicació (fer de traductors).

La professional que intervingui elaborarà un informe que contingui una primera diagnosi-avaluació del cas i un resum de l'actuació realitzada que facilitarà, via correu electrònic, a les caps de Serveis Socials si la dona és de Manresa, o a la psicòloga del SIAD comarcal si la dona és de comarca.

La intervenció s'inicia amb una trucada telefònica des de la Policia Local de Manresa al telèfon d'urgències de la persona responsable de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (618 092 818).

Aquest servei s'ha activat dues vegades durant el 2019.

Atenció a l'Alberg municipal

Segons dades del registre que elaboren els Serveis Socials municipals, durant el 2019 aquest servei ha registrat les pernотacions següents per violència masclista:

ESTADANTS 2019 A L'ALBERG per violència de gènere	Total persones	Pernoctacions
DONES SOLES Manresa	4	10
DONES AMB FILLS/ES Manresa	2	4
FILLS/ES Manresa	4	4

DONES SOLES comarca	1	1
DONES AMB FILLS comarca	3	6
FILLS/ES comarca	4	5
TOTALS	18	30

3.5.5. SEGUIMENT ADMINISTRATIU DE TELEASSISTÈNCIA MÒBIL PER VIOLÈNCIA DE GÈNERE

L'Ajuntament de Manresa està adherit al servei estatal ATENPRO, d'atenció i protecció a dones víctimes de violència masclista mitjançant teleassistència mòbil (TAM) o telealarmes. Els Serveis Socials municipals donen d'alta i són referents d'aquest recurs que gestiona Creu Roja Espanyola, i el SIAD fa el seguiment administratiu mensual d'altres i baixes del servei en l'àmbit de Manresa.

El 2019 s'han produït a Manresa 28 altes de telealarma per violència de gènere, un 60% més que l'any passat, 4 de les quals causen baixa el mateix any.

A més a més, s'han seguit gestionant 19 telealarmes que provenen d'anys anteriors, 10 de les quals causen baixa el 2019.

Per tant, **al 2019 s'han gestionat 47 telealarmes per violència de gènere, un increment del 46% respecte del 2018.** S'ha assolit la mateixa xifra del 2016. S'han produït 14 baixes, i 33 han estat actives tot l'any.

3.6. PROTOCOL PER A L'ABORDATGE DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES A LES FESTES POPULARS I ESPAIS D'OCI NOCTURN DE MANRESA

3.6.1 DESCRIPCIÓ I OBJECTIUS

El Protocol per a l'abordatge de les violències masclistes a les festes populars i espais d'oci nocturn de Manresa és una iniciativa que sorgeix del II Pla d'igualtat de gènere 2017-2020, en què es planteja generar mesures d'acció per combatre les violències masclistes i LGTBI-fòbiques que vagin més enllà de l'àmbit de la parella o exparella, com en aquest cas, corresponent a l'àmbit comunitari. L'objectiu principal d'aquest document és proveir d'eines l'Administració i els diferents agents socials de la ciutat per tal d'abordar les violències masclistes i LGTBI-fòbiques en esdeveniments ludicofestius públics des de la prevenció, la detecció, l'atenció, la recuperació i la reparació, generant així espais de llibertat i seguretat.

Aquest Protocol, tot i que es va iniciar l'any 2018 a través de la coordinació per part de l'Oficina de les Dones i LGTBI de la Diputació de Barcelona i l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears, per causes internes, el seu procés d'aprovació i implementació va quedar aturat, fet que ha comportat la necessitat d'actualitzar-lo tenint en compte els avenços i modificacions portats a terme fins al moment.

Després de la creació i coordinació de forma transversal de la campanya per sensibilitzar i prevenir contra les agressions sexistes i per uns hàbits més saludables durant la Festa Major de Manresa 2019, calia reprendre la tasca de treball entorn del Protocol i vetllar per la seva aprovació durant el 2020.

Des de l'octubre de 2019, es reprèn la tasca de revisió i actualització del Protocol per part de la Regidoria de Feminismes i LGTBI, vetllant per la millora del text base i la presentació i rectificació posterior de les modificacions, per part del grup motor de seguiment del Protocol. El grup el van constituir persones que treballen en diferents àmbits i que es consideren fonamentals per a l'abordatge de les violències masclistes en contextos d'oci.

Objectius

- Incorporar la perspectiva de gènere a tots els àmbits i espais que interaccionen en el disseny, l'organització i la implementació de les festes populars i promoure així, la transversalitat de gènere.
- Promoure la corresponsabilitat de totes aquelles persones que formen part de la festa per erradicar els comportaments, les actituds i les manifestacions masclistes i lgtbifòbiques.
- Prevenir, sensibilitzar i formar a totes les persones implicades activament en les festes populars perquè puguin esdevenir agents detectors/res i informadors/res en situació de violències masclistes als espais d'oci.

- Promoure la perspectiva, la presa de decisions i l'acció de les dones i les persones LGTBI en els espai d'oci.
- Identificar, visibilitzar i actuar sobre aquelles violències sexistes més normalitzades i invisibilitzades que pateixen les dones i les persones LGTBI en els espais d'oci.
- Dotar de recursos específics de prevenció, detecció i atenció de l'abordatge de les violències sexistes en els espais d'oci.
- Generar espais de llibertat i seguretat en contextos de festes populars, sobretot per a dones i persones LGTBI+.

3.6.2. ACTIVITATS

“El sexisme també surt de festa!”

En relació a la tasca de prevenció i sensibilització duta a terme a través de la campanya “Estima la nit Manresa” i iniciant la posada en marxa del Protocol per a l'abordatge de les violències masclistes a les festes populars i espais d'oci nocturn de Manresa, es va oferir una formació específica per a personal que treballa en espais nocturns d'oci privat de la ciutat.

La formació realitzada amb coordinació entre les regidories de Feminismes i LGTBI i Joventut i portada a terme per una persona especialitzada en violència i agressions sexistes en espais d'oci, de l'Observatori Noctambul@s, tenia com a objectiu principal **sensibilitzar i donar eines de com prevenir situacions d'agressió o violència sexista des dels seus llocs de treball.**

La formació, que es va realitzar el 2 de desembre de 2019 a l'Oficina Jove del Bages, va tenir una durada de **3 hores** i una participació del **16 persones de 9 espais d'oci de la ciutat** i de diferents àmbits de treball (seguretat, gestió, servei de cambrers/es, etc.).

3.6.3. CAMPANYA “ESTIMA LA NIT MANRESA”: CONTRA LES AGRESSIONS SEXISTES I PER UNS HÀBITS SALUDABLES DURANT LA FESTA MAJOR DE MANRESA 2019

El Pla d'Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Manresa (2017), en la línia estratègica “acció contra la violència masclista”, i en l'objectiu “disminuir l'impacte de la violència masclista i avançar en la seva erradicació”, concreta com a objectiu específic “Implicar el màxim de serveis presents en el territori i també la ciutadania per tal d'afavorir la identificació precoç de la violència i millorar la seva prevenció i atenció”. Especifica com a acció 2.3.4 “dissenyar un protocol d'abordatge de les agressions, abusos sexuals i orientació sexual en espais d'oci i festes.” A part de treballar en l'elaboració d'aquest protocol, en l'espai de prevenció, cal elaborar campanyes contra aquesta tipologia d'agressions per a les festes de major rellevància a la ciutat de Manresa.

Durant el 2018 es va redactar el protocol, que va quedar aturada per motius interns i que s'ha reprès a final del 2019, amb la intenció que es pugui aprovar durant el 2020.

Amb el lema general “Estima la nit Manresa” (i els múltiples sublemes: “Només sí és sí”, “Diferentment iguals”, “No em toquis la pera”, etc.) es reprèn el treball iniciat l'any anterior conjuntament amb diferents regidories de l'Ajuntament per sensibilitzar i abordar aquest tema durant la Festa Major de Manresa 2019 i per tal d'assentar les bases per a properes festes populars de la ciutat (Carnestoltes, Sant Joan, Cap d'Any, festa major d'hivern...).

Objectius de la campanya

- Sensibilitzar la població de la problemàtica de les agressions sexistes en els espais d'oci.
- Prevenir els comportaments sexistes i LGTBI-fòbics i les agressions sexuals.
- Fomentar la corresponsabilitat en prevenir i aturar possibles agressions.
- Visualitzar les agressions sexistes que es donen en espais d'oci nocturn.
- Treballar per trencar l'imaginari del cos de la dona com a objecte sexual.
- Trencar amb els estereotips i prejudicis vinculats a les persones que difereixen de la cisheteronormativitat.
- Articular l'actuació davant de les situacions d'agressió sexista i/o LGTBI-fòbiques.

Accions dutes a terme

- Formació del personal de barres (4 h) per una dispensació responsable de begudes alcohòliques i sobre el circuit de derivació davant de situacions d'agressions sexistes.
- Elaboració d'un Pla de comunicació per difondre la campanya.
- Formació a agents de la festa: Àngels de Nit (20 hores).
- Cartes a establiments, entitats i comunitats educatives, per informar de la campanya, difondre els cartells vinculats i sensibilitzar a través de recomanacions per combatre tant les agressions sexistes com per a promoure uns hàbits més saludables de festa.
- Recomanacions en el programa de Festa Major.
- Coordinació amb Mossos d'Esquadra, Policia Local, Creu Roja i agents de seguretat sobre el circuit i les actuacions a realitzar en cas d'agressió sexista.
- Carpes d'informació Punt Lila i Àngels de Nit.
- Creació i repartiment (pels locals del centre de la ciutat) d'un circuit d'actuació davant d'agressió sexista.
- Difusió: falques publicitàries, fulletons, mupis, anuncis, pancartes, polseres.
- Grafit *fotocall* a la paret de la Carpa Lila, amb el dibuix i lema de la campanya “Estima la nit Manresa”.
- Ampliació dels horaris del transport públic nocturn.
- Il·luminació dels carrers, racons foscos i lavabos propers als espais de festa.

- Edició i penjada d'una pancarta amb el lema "Per una Manresa lliure de sexisme i LGTBI-fòbia".
- Repartiment de bandes de roba lila, per evitar que s'estripi la samarreta durant el ball del Correfoc i de samarretes liles, per a les persones que ja se'ls hi ha estripat la samarreta i volen tornar vestides a casa.

Valoració

La campanya de prevenció i sensibilització contra les agressions sexistes i pel consum responsable "Estima la nit", que es va dur a terme durant els dies de la Festa Major de Manresa, es va valorar positivament, en tant que va permetre desenvolupar una intensa tasca informativa i de sensibilització a través de les carpes (Punt Lila i Punt Àngels de Nit) i la intervenció dels Àngels de Nit, en forma de parelles itinerants pels diferents espais d'oci.

Pel que fa al Punt Lila, no es van recollir incidències greus i van ser moltes les persones que s'hi van dirigir per a demanar tant informació com materials relacionats amb les agressions masclistes i LGTBI-fòbiques. Es van repartir 1.300 polseres amb el lema "Lliures de masclismes", i 250 fulletons informatius dels serveis especialitzats en violències masclistes i LGTBI-fòbiques.

També, com a novetat, el dia del Correfoc es van dur a terme dues iniciatives per tal de donar suport a les persones que no volien que se'ls estripés la samarreta, un costum que s'ha estès els darrers anys a la plaça Major l'última nit de festa. Aquestes consistien en repartir trossos de roba lila que les persones es podien lligar al braç. En total se'n van repartir 17 metres que corresponen a 300 trossos de roba. La segona iniciativa va consistir a oferir gratuïtament samarretes a les persones que se sentien incòmodes amb la samarreta estripada. Se'n van repartir un total de 178. Igualment, durant tot el dimarts al matí es va posar a disposició de les dones de la ciutat interessades un servei d'urgències al SIAD per atendre els casos d'agressió sexista durant les festes. (No hi va haver cap demanda.)

Pel que fa al Punt de consums / Àngels de Nit, durant totes les nits s'hi van apropar moltes persones joves a demanar informacions diverses, però majoritàriament s'apropaven a demanar aigua o laminadures (1.000 u), que es repartien amb la intenció d'ajudar a disminuir l'efecte de l'alcohol. Es van repartir més de 700 ampolletes d'aigua, es van realitzar 160 testos d'alcoholèmia i a través de les parelles itinerants dels Àngels de Nit, es van repartir 926 unitats entre preservatius, barretes energètiques i aigua.

3.6.4. PUNT LILA

Durant el 2019, vinculat també amb la campanya transversal "Estima la nit Manresa" promoguda des de diferents departaments de l'Ajuntament per promoure uns espais públics d'oci, amb hàbits més saludables i lliures de violències sexistes, es va adquirir una Carpa Lila, per poder-la utilitzar com espai informatiu i d'atenció en espais d'oci de la ciutat.

Des de la Regidoria de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Manresa es posa a disposició de les entitats i organitzacions del municipi la cessió de la carpa Punt Lila destinada a informar, sensibilitzar i prevenir les actituds masclistes i comportaments sexistes que es produeixen en espais públics d'oci i festius.

El material concret que se cedeix (a través d'una demanda formal a la Regidoria de Feminismes i LGTBI), és:

- Carpa Lila de 3x3 i 4 parets liles + rètol indicatiu Punt Lila.
- Material de difusió dels serveis especialitzats en informació i atenció davant de situacions masclistes i/o LGTBI-fòbiques (díptics, fulletons, etc.).
- Material de sensibilització i difusió (polseres, xapes, pins, etc.).

Des de la regidoria, i per donar suport en la gestió a les entitats i organitzacions que puguin demandar el material, s'ofereix també una formació al voltant de la gestió d'un punt lila de caràcter informatiu, en cas de no disposar d'una entitat especialitzada que desenvolupi la tasca d'atenció informació del Punt Lila.

Durant el 2019, s'ha cedit la carpa Punt Lila i el material vinculat al **Col·lectiu Penjats del Campus (UManresa)**, en la festa dels Penjats que realitzen anualment (dijous 28 de novembre a l'espai de l'Anònima de 10 de la nit a 2 de la matinada). Van muntar-hi una carpa de caràcter informatiu. La seva valoració respecte al material cedit va ser positiva. Només van destacar problemes en la il·luminació de la carpa per fer-se més visible dins de l'espai.

D'altra banda, cal ressaltar l'ús de la carpa Punt Lila i el material vinculat durant:

- **Festa Major de Manresa 2019:** Divendres 30 i dissabte 31 d'agost, diumenge 1 de setembre, de 23.30 a 3.30 a la Plana de l'Om, i dilluns 2 de setembre de 00.30 a 04.30 a la placeta de la llibreria Roca (Punt d'atenció i informació gestionat per l'entitat especialitzada en diversitat sexual i de gènere, Filigrana).
- **Fira Mediterrània 2019:** Divendres 11 i dissabte 12 d'octubre de 22 h a la 1 de la matinada al Pati del Casino (Punt d'atenció i informació gestionat per l'entitat especialitzada en gènere, Cúrcuma).

4. ÀREA D'INFORMACIÓ I FORMACIÓ

4.1. INFORMACIÓ DE RECURSOS I SERVEIS

Descripció

La participació de les dones en la nostra societat implica que aquestes coneguin tot allò que els interessen i doni resposta a les seves inquietuds i necessitats. Alhora, per la seva autonomia i benestar, cal que coneguin quins recursos tenen al seu abast, a la seva comunitat.

D'altra banda, per aconseguir una societat més equitativa entre homes i dones, cal incorporar la perspectiva de gènere en tots els àmbits, que pot comptar amb diverses estratègies que ho facilitin. La informació especialitzada pot ser-ne una.

Amb aquesta finalitat es va crear el servei d'informació del SIAD, que el formen quatre espais informatius:

- Informacions puntuals que es proporcionen telefònicament o des del taulell.
- Entrevistes individuals que fa la tècnica en gestió, per oferir informació més completa als casos que ho requereixin.
- Sessions grupals sobre temes d'igualtat adreçades a grups de dones, alumnat de secundària i altres col·lectius.
- Pàgina web municipal.

Objectius

- Informar a totes les persones interessades, tant de forma individual com grupal, sobre temes de gènere, i intentar ser un referent a la zona en aquesta temàtica.
- Informar sobre el nostre servei i les polítiques per a la igualtat de gènere a la nostra ciutat.
- Informar sobre les activitats i els recursos del SIAD.
- Informar sobre els recursos per a les dones que hi ha a la ciutat.
- Informar sobre els recursos generals per a les dones, en l'àmbit local i de país.
- Conèixer els projectes d'altres entitats o departaments que siguin útils per als diversos col·lectius de dones i així informar-les degudament.

4.1.1. INFORMACIONS PUNTUALS

Els assessoraments puntuals donen resposta a aquelles demandes que per la seva naturalesa no poden ser tractades per l'assessorament legal o l'atenció psicològica i que no requereixen d'una entrevista en profunditat. **El 2019, un total de 9 entitats, 85 professionals, 256 dones i 23 homes han demanat informació puntual al SIAD. En total, 373 persones.**

Aquest tipus d'atenció es duu a terme presencialment, per telèfon o per mitjans telemàtics. Seguint aquest ordre, **el 2019 el SIAD ha atès 62 demandes d'informació presencials, 201 per telèfon i 75 per correu electrònic, web i xarxes socials. En total, 338 consultes, un 56% més que l'any passat.**

Cal destacar d'aquest any la posada en marxa del nou Servei d'Atenció Integral LGTBI, que comparteix taulell d'informació amb el SIAD.

S'utilitza el programa de gestió de procediments o Workflow per recollir, tractar i registrar les demandes d'informació puntual, que ens permet fer-ho amb més precisió i agilitza la tasca. La temàtica de les demandes té 12 apartats:

➤ **Informació SIAD**

Comprèn la informació relacionada amb les tasques, el servei que ofereix el SIAD i els recursos de què disposa, com ara l'atenció personalitzada o el fons documental del SIAD. També les demandes de professionals sobre usuàries del servei. **En total hi ha hagut 104 demandes.**

➤ **Actes, jornades i cursos**

Comprèn les informacions facilitades sobre actes i jornades, com els relacionats amb el 8 de març o el 25 de novembre, o formacions per a professionals. **En total hi ha hagut 38 demandes.**

➤ **Tallers**

Inclou informació sobre cursos, tallers per a les dones organitzats directament o indirectament pel SIAD, com els tallers del programa Dona Activa. **Aquest any hi ha hagut 70 demandes.**

➤ **Activitats coeducació**

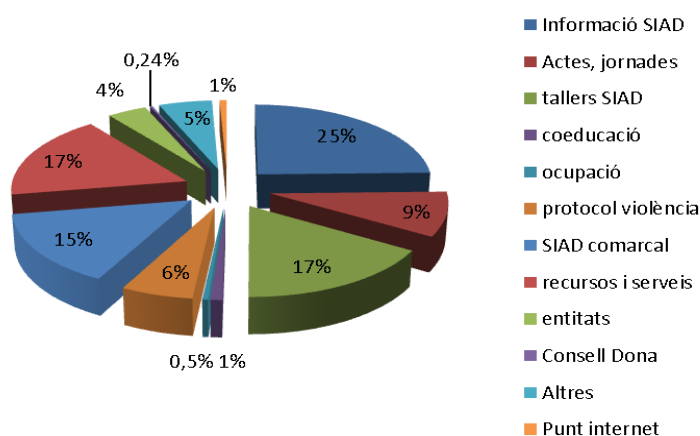
Comprèn aquelles informacions facilitades sobre els tallers de coeducació que es duen a terme a les escoles i instituts. **Aquest any hi ha hagut 4 demandes.**

➤ **Ocupació**

Respon a la demanda d'usuaris/es sobre processos de selecció i recursos d'inserció laboral de la ciutat. **S'ha respost a 2 sol·licituds.**

- **Protocol contra la violència**
Agrupa totes aquelles preguntes relacionades amb com s'ha d'actuar davant d'una situació de violència i provenen tant de professionals com de víctimes o gent del seu entorn. **Aquest any s'han atès 25 demandes.**
- **PIAD CCB**
Comprèn les sol·licituds d'informació i/o d'atenció de persones que no són de Manresa i que es deriven al SIAD del Consell Comarcal del Bages. **Al 2019 se n'ha informat un total de 62 vegades.**
- **Recursos i serveis**
Recull les informacions sobre els equipaments i recursos de la ciutat, com ara altres organismes o serveis de l'Ajuntament o d'altres administracions. **En total s'ha respost a 73 demandes d'aquest tipus.**
- **Entitats**
Comprèn tant la informació facilitada sobre les entitats de la ciutat com les informacions de suport a les entitats. **Al 2019 s'han donat 17 informacions relacionades amb entitats.**
- **Consell Municipal de la Dona**
Inclou les informacions relacionades amb el Consell Municipal de la Dona. **Aquest any hi ha hagut 1 demanda d'informació d'aquest tipus.**
- **Punt internet**
Són les demandes d'accés lliure al punt de connexió públic a internet, que poden utilitzar les usuàries del SIAD. **S'han registrat 3 demandes.**
- **Altres**
Recull totes aquelles demandes que no poden ser classificades en les categories anteriors; com adreces i telèfons diversos. Aquí s'han recollit les demandes sobre el nou Servei d'Atenció Integral LGTBI. **El total de demandes recollides en aquest apartat ha estat de 23.**

Tipus d'informació 2019

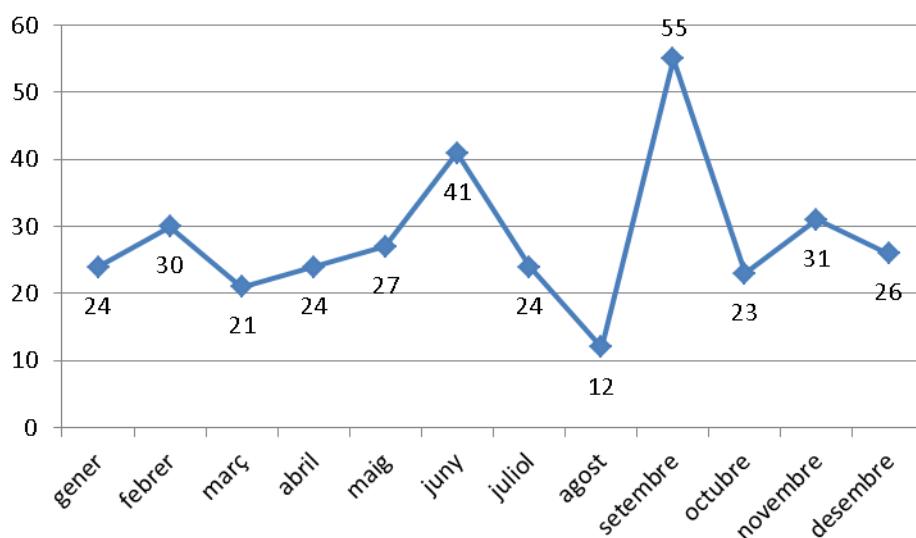

Es pot veure que **el 2019 la informació més sol·licitada ha estat sobre el mateix SIAD**, seguida de la demanda sobre **recursos i serveis**. En tercer lloc, hi ha les demandes sobre els tallers que organitza el servei.

D'altra banda, cal tenir en compte que tant les demandes relacionades amb projectes de l'àmbit de promoció i sensibilització com les demandes d'atenció individual, que al principi acudeixen al taulell, no s'inclouen aquí, sinó que es registren en els programes corresponents.

A continuació, es poden veure el nombre de demandes i el tipus d'informació donada per mesos:

Demandes informació 2019

Informacions donades per mesos 2019													
	GEN	FEB	MARÇ	ABR	MAIG	JUNY	JUL	AGO	SET	OCT	NOV	DES	Total
Informació SIAD	6	7	4	10	8	9	4	6	15	8	15	12	104
Actes, cursos i jornades		10	9		3	1	1		3	5	5	1	38
Tallers	14	3	5	7	1	12	1	1	9	5	10	2	70
Activitats coeducació						1			2	1			4
Ocupació									1			1	2
Protocol contra la violència	1		1	5	1	2	1	2	5	1	3	3	25
SIAD CCB	3	6	5	10	7	3	8	2	15		3		62
Recursos i serveis	4	6		5	11	11	8	4	9	6	3	6	73
Entitats	1			1	2	3	1		4	1	1	3	17
Punt internet							3						3
Consell Dona										1			1
Altres		1			2	6		2	4	2		6	23
total informacions	29	33	24	38	35	48	27	17	67	30	40	34	422

4.1.2. ENTREVISTES INFORMATIVES ESPECIALITZADES

Nombre de persones ateses

El 2019 el servei d'informació del SIAD, amb l'objectiu d'informar a totes les persones interessades sobre temes de gènere, polítiques per a la igualtat i activitats i recursos del servei, va dur a terme un total de **26** entrevistes informatives. Els principals temes sobre els quals es va informar van ser:

➤ **Temes de gènere**

Informació sobre violència de gènere, situació de les dones en àmbits concrets, com la publicitat, la salut, la maternitat, etc. Aquestes demandes provenien majoritàriament d'estudiants de diversos nivells (treball de recerca, investigació universitària, etc.) i es van fer un total de **18 entrevistes**.

➤ **Informació sobre activitats i/o funcionament del SIAD**

Les principals demandants van ser usuàries del centre que volien ampliar els seus coneixements per fer activitats, com també professionals que volien conèixer millor el servei . Es van fer un total de **3 entrevistes**.

➤ **Presentació de projectes externs i propostes de tallers**

Davant l'oferta de persones interessades en realitzar tallers al SIAD o demanar col·laboració en projectes externs, realitzem entrevistes per tal de conèixer els continguts i metodologies proposades. Aquest any han estat **5 entrevistes** realitzades

4.1.3. XERRADES SOBRE TEMES DE GÈNERE

Amb l'objectiu de dur a terme una tasca sensibilitzadora i preventiva, el SIAD ofereix xerrades sobre diversos temes relacionals amb la igualtat i el gènere.

Les xerrades van adreçades van adreçades principalment a joves, grups de dones i altres col·lectius interessants de la ciutat.

Funcionament de les xerrades

La durada de les sessions és d'una hora i mitja a dues, ja que s'hi fomenta la participació, les preguntes i l'expressió de les opinions de totes les persones participants.

Per tal de fer-les més visuals i properes, es van elaborar una sèrie de diapositives en PowerPoint per acompanyar les explicacions, i també un conjunt de dinàmiques participatives. Aquestes presentacions han informat principalment sobre:

- Què és i com funciona el SIAD
- Existeix la igualtat real entre homes i dones?

- Lliures: quan l'amor fa mal

Les sessions es fan, en la majoria dels casos, a les dependències del SIAD, amb l'objectiu que les persones participants també coneguin la ubicació del servei. Però, si escau, es fan en el local que l'entitat sol·licitant disposi.

Sessions realitzades

Durant el 2019 es van fer **4** xerrades, amb un total de **105** participants, **53** homes i **52** dones.

Grups que van participar

- Alumnat d'ESO A del Guillem Catà
- Alumnat d'ESO B del Guillem Catà
- Alumnat de Fisioteràpia
- Grup de dones marroquines de l'Escola d'Adults de Manresa

4.1.4. WEB MUNICIPAL I XARXES SOCIALS

Al web www.manresa.cat/dona, el 2019 s'hi han publicat els continguts i documents següents:

- Memòries del SIAD 2017 i 2018.
- Valoració 2018 del II Pla d'Igualtat.
- Guia de llenguatge no sexista.
- Cartell i programa d'actes en PDF i text de les campanyes del 8 de març, 28 de maig i 25 de novembre de 2019.
- 5 tallers Dona Activa 2019 amb enllaç per a inscripció online.

La pàgina principal del web de Dona ha rebut 583 visites. La pàgina Oficina del SIAD, 450. La tercera pàgina més visitada ha estat Activitats als centres educatius, amb 318 visites.

Els actes de les campanyes i els tallers Dona Activa també s'han publicat a la web *lapuntador.cat*, el butlletí municipal digital que difon les activitats que es fan a la ciutat, i que també surten a l'apartat "Agenda" de la web Dona de manresa.cat.

Als comptes del servei a les xarxes socials Facebook, Twitter i Instagram, s'hi han publicat els mateixos actes i activitats que s'han publicat a la web, i a L'Apuntador digital s'hi han penjat 26 publicacions sobre tallers SIAD. A les xarxes també s'han difós activitats de col·lectius i institucions que s'han cregut interessants per a les dones. En concret, 60 notícies, 43 publicacions sobre activitats relacionades amb Dona i 72 publicacions sobre campanyes de sensibilització.

4.1.5. CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I DE RECURSOS

El centre de documentació del SIAD disposa de prop de 700 documents classificats segons les àrees següents:

- Temes legals: 35 títols
- Educació: 109 títols
- Feminisme: 86 títols
- Guies: 141 títols
- Contes: 29 títols
- Literatura: 30 títols
- Teràpies i salut: 12 títols
- Treball: 88 títols
- Violència: 67 títols

Pel que fa al centre de documentació, el 2019 s'hi han efectuat un total de 5 **préstecs de llibres dels apartats de Feminisme (2), Violència (1) Literatura (1) i Infantil (1)**.

El SIAD també disposa de **materials i recursos** que deixa en préstec per un mes prorrogable a entitats i institucions, centres educatius, etc. Són els següents:

- “Donem veu a les dones que ja no en tenen”: 30 siluetes de dona de color negre amb un peu perquè s'aguantin i s'hi interactuï.
- “El joc de la igualtat”. Mural amb imatges i fitxes creat per l'Escola Valldaura i cedit al SIAD
- Maleta Coeducativa. El préstec d'aquest recurs es tracta a l'apartat “Accions de prevenció”
- Exposició “Què ens oculten els contes”. 10 plafons de cartró ploma verticals de 60 x 80 cm
- Exposició “Paraules contra la violència” en dues modalitats: 13 pòsters o mupis de 140 x 200 cm i 23 plafons de cartró ploma verticals de 49 x 80 cm
- Carpa “Punt Lila” de 3 x 3 m plegable de color lila, pack de 4 parets laterals i cartell indicatiu de 100 x 30 cm

Aquest any el SIAD ha deixat en préstec els recursos següents:

Maleta coeducativa a la Federació d'Associacions de Veïns de Manresa, per a les biblioteques veïnals, des del 19 de setembre.

Carpa Punt Lila a la festa universitària del col·lectiu Penjats del Campus, UManresa, del 27 de novembre al 2 de desembre.

4.2. FORMACIÓ

4.2.1. FORMACIÓ A PROFESSIONALS

Violència masclista adreçada als professionals

El 2019 el SIAD Montserrat Roig ha gestionat i ofert als professionals que formen part de l'Equip Comarcal Bages del Circuit de la Catalunya Central les següents formacions contra la violència masclista:

- Formació programada per l'Institut Català de les Dones: **“Abordatge de les violències sexuals en clau interdisciplinària”**. ICD. Setembre-novembre 2019. Durada 20 h. Lloc Manresa-Vic. 12 participants
- Taller **d'elaboració d'informes adreçats al jutjat**, organitzat pel SIE, Servei d'Intervenció Especialitzada en violència masclista. Durada: 4 hores. Lloc SIAD Manresa. 20 participants

Formació en transversalitat de gènere dins i fora de l'Ajuntament

S'han realitzat les formacions següents, organitzades per l'Ajuntament o en col·laboració amb altres institucions i la Diputació de Barcelona:

Sessió	Data	Formador	Assistents				Hores totals
			Homes		Dones		
			Tèc.	Dir.	Tèc.	Dir.	
Taller de llenguatge inclusiu	26 de març	Consorci Normalització Lingüística	2	0	18	0	3
Urbanisme amb perspectiva de gènere	3 i 10 abril	Col·lectiu Punt 6	5	0	6	1	8
Introducció al disseny, elaboració i implantació de plans d'igualtat	17 i 24 d'octubre	Associació Filigrana	0	0	4	0	5
Orientació laboral amb perspectiva de gènere	4, 6 i 8 novembre	Ana Valero Rey	0	0	15	0	12
Taller de prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament	21 novembre	Sílvia Alberich Castellán	0	0	6	0	5
Curs de llenguatge no sexista i inclusiu - Grup A (de 9.00 a 11.30 h)	14 i 26 novembre	Montserrat Vallvé	1	0	14	0	5
Curs de llenguatge no sexista i inclusiu - Grup B	14 i 26 novembre	Montserrat Vallvé	2	0	15	0	5
			10	0	78	1	43
Total de personal format			89				

4.2.2. COORDINACIÓ ALUMNAT EN PRÀCTIQUES

El SIAD va tenir, durant el 2019, dues alumnes de pràctiques i una amb Pla d'ocupació.

Alumnat de pràctiques

Estudiant del Grau d'Educació Social i del Grau de Psicologia

Pràctiques: 200 hores

Període: del 28 de gener de 2019 al 22 de març de 2019.

Tasques

- Revisió i actualització del projecte "Patis coeducatius" adreçat als centres de primària.
- Col·laboradora en la campanya del dia 8 de març, Dia Internacional de les Dones.
- Suport a l'associació Liliium.
- Suport en tasques diverses a la tècnica de gestió del SIAD.

Alumna del màster oficial de Dones, Gènere i Ciutadania de l'Institut Català d'Estudis de Gènere

Pràctiques: 207 hores

Període: del 14 d'octubre del 2019 al 2 de gener del 2020.

Tasques

- Elaboració d'un projecte per la igualtat i la diversitat per aplicar en un centre d'educació primària, d'un curs escolar de durada.
- Col·laboració i participació en la campanya programada pel 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones (acte Institucional, acció artística "Sabates vermelles").
- Participació en l'adaptació dels tallers coeducatius per als centres de primària "A l'escola IGUALS" al [II Pla d'igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Manresa](#).
- Suport en tasques diverses a la tècnica de gestió del SIAD
- Participació en activitats formatives que ofereixen el SIAD i el SAI LGTBI

Pla d'ocupació

Psicòloga

Pla d'ocupació: Programa Joves en pràctiques de l'Ajuntament de Maresa.

Període: del novembre 2019 al maig de 2020. 37,5 h setmanals.

Tasques

- Suport al grup de mares del projecte dinamització fills/es de 6-9 anys. Inici: 11 de novembre.

- Adaptació del projecte dinamització fills/es per a preadolescents de 10 a 13 anys.
- Preparació i execució del taller per a dones grans. Iniciar les sessions en grup al gener.
- Disseny, preparació i execució de 2 tallers per a dones que es farà al SIAD i que s'oferirà a alguna associació de dones per si el volen fer a la seva entitat. Idees del taller: lideratge de les dones, gestió positiva de les emocions, Saber dir no i descarregar culpabilitats...
- Dissenyar, preparar i executar un taller per a infants amb perspectiva de gènere, posant l'accent a treballar de manera lúdica les emocions per a establir relacions d'igualtat entre nens i nenes. Aquest taller s'oferirà a les AMPA de les escoles.
- Realitzar les entrevistes d'acollida del SIAD.

4.2.3. FORMACIÓ DE LES PROFESSIONALS DEL SERVEI

Tècnica de gestió:

- *Urbanisme i Gènere*. Ajuntament de Manresa, 3 i 10 d'abril. 8 hores
- *Estratègies d'intervenció per a garantir els drets de les persones LGTBI i contra la discriminació*. Ajuntament de Manresa. 9 de maig de 2019. 4 hores
- *Curs "Pensament feminista: de la ciutat de les dames a la República de les dones"*. II Universitat Catalana d'Estiu, Manresa, de l'1 al 3 de juliol de 2019. 4,5 hores
- *II Trobada de SIADS*. Institut Català de les Dones, Barcelona, 27 de setembre de 2019. 5,5 hores

Advocada:

- Formació programada per l'Institut Català de les Dones: *Abordatge de les violències sexuals en clau interdisciplinària*. ICD. Setembre –novembre 2019. Durada 20h. Lloc Manresa-Vic
- *Taller d'elaboració d'informes adreçats al jutjat*, organitzat pel SIE, Servei d'Intervenció especialitzada en violència masclista. Durada 4 hores. Lloc SIAD Manresa.
- Formació programada per l'Ajuntament de Manresa: *Introducció al procediment administratiu*, impartida per la Diputació de Barcelona. Durada: 20 hores. Lloc: la Florinda.

Informadora social:

- *Disseny gràfic per a no dissenyadors: Canva aplicat a les xarxes socials.* Centre de Desenvolupament Empresarial (CEDEM) Ajuntament de Manresa. 11 d'octubre de 2019. 5 hores.

Psicòloga:

- *Postgrau en Intervenció sistèmica breu en violències familiars*, 13 ECTS. Universitat de Girona. Curs 2018-2019. Lloc: IESP Barcelona
- *Estratègies d'intervenció per a garantir els drets de les persones LGBTI i contra la discriminació: Llei 11/2014, del 10 d'octubre.* Generalitat de Catalunya, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Manresa, 3 d'abril de 2019, 4 hores.
- *Intervenció amb nens i nenes que pateixen violència masclista.* Gerència de Serveis d'Igualtat i Ciutadania. Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona. Barcelona, del 10 al 31 de maig, 16 hores.
- *Abordatge de les violències sexuals en clau interdisciplinària.* ICD. Manresa-Vic, setembre-novembre 2019. 20 hores.

Coordinadora:

- *Introducció al disseny, elaboració i implantació de plans d'igualtat.* 17 i 24 d'octubre. 5 hores. Associació Filigrana. Ajuntament de Manresa.
- *Taller de prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament laboral.* 21 de novembre. 5 hores. Sílvia Alberich Castellán. Ajuntament de Manresa
- *Estratègies d'intervenció per a garantir els drets de les persones LGBTI i contra la discriminació: Llei 11/2014, del 10 d'octubre.* Generalitat de Catalunya, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Manresa, octubre de 2019, 4 hores.

5. ÀREA DE PROMOCIÓ, SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

Pel que fa a l'àrea de promoció, sensibilització i prevenció, el 2019 s'ha seguit treballant en la línia dels anys anteriors. Així, el SIAD ha treballat per consolidar projectes i difondre'ls entre la ciutadania, com les campanyes de sensibilització, de prevenció, projectes d'intervenció comunitària, suport a les entitats, etc.

Objectius

- Visualitzar el paper de les dones a la nostra ciutat.
- Sensibilitzar la ciutadania sobre les desigualtats que hi ha entre homes i dones.
- Prevenir i intervenir en les diverses situacions de desigualtat mitjançant accions compensatòries.
- Vetllar i potenciar les entitats i associacions de dones i les que treballen per la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Línies de treball

- La coordinació i suport a les entitats de dones i col·lectius que treballin per a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- La realització de projectes de promoció de les dones, sensibilització i prevenció de la discriminació per raó de gènere.

5.1. ACCIONS DE PROMOCIÓ

5.1.1. SUPORT AL CONSELL MUNICIPAL DE LA DONA

El Consell Municipal de la Dona és un òrgan de participació ciutadana que es va crear l'any 1997.

L'abril del 2009 es va aprovar al Ple de la corporació la nova reorganització del Consell Municipal i l'actualització de les associacions i membres que en formen part. Aquesta nova organització implica treballar amb comissions de treball, la de sensibilització i altres que sorgeixin per a temes concrets. D'altra banda, el plenari del Consell es reuneix cada tres mesos. En el plenari es marquen les línies de treball de les comissions, les quals també poden fer propostes al plenari i exposar tot el que han anat treballant.

Composició del Consell durant el 2019

- 17 associacions o entitats
- 6 partits polítics
- 12 persones a títol personal
- Una presidenta del Consell
- Una secretària del Consell

Aquest any el **plenari del Consell Municipal de la Dona** es va reunir en 4 sessions:

- 15 de gener de 2019
- 5 de febrer de 2019 (convocatòria extraordinària per a l'avaluació del II pla d'Igualtat de gènere)
- 16 d'abril de 2019
- 22 d'octubre de 2019

Durant el 2019 les comissions de treball del Consell que han estat actives han estat:

- Comissió permanent
- Comissió del 8 de març
- Comissió del 25 de novembre
- Comissió del 28 de maig

5.1.2. PROJECTE DONA ACTIVA 2019

El Servei d'Informació i Atenció a les Dones Montserrat Roig va iniciar el setembre de 2010 el programa Dona Activa, amb l'objectiu de fer del servei un centre de trobada i de relació per a les dones de la ciutat.

Aprofitant les potencialitats de les dependències del SIAD, on hi ha espai per a fer grups de trobada per a dones, s'han organitzat diversos tallers dirigits a millorar la formació, habilitats i el creixement personal.

Resum de tallers realitzats

TALLER	DATES	DIA	PARTIC.	HORES
Manualitats autogestionat	Del 10 de gener al 19 de desembre	dijous	14	76
Juntes amb humor	Del 18 de gener a l'1 de març	divendres	16	14
Autodefensa	Del 24 de gener al 14 de febrer	dijous	25	8
Autodefensa	Del 7 de març al 4 d'abril	dijous	24	8
Dansa oriental	Del 25 d'abril al 6 de juny	dijous	21	10,5
Cercle de dones	13 de juny	dijous	22	2
Dona, aprèn a posar límits	Del 23 de setembre al 28 d'octubre	dilluns	19	12
Dones <i>flappers</i>	Del 7 de novembre al 12 de desembre	dijous	20	12
Autodefensa	Del 21 de novembre al 12 de desembre	dijous	12	8
Grans Dones	El 3 i 17 de desembre	dimarts	8	4

Tallers adreçats a grups concrets i a entitats de dones

Enguany s'han realitzat tallers adreçats a grups concrets o entitats de dones que per les seves característiques o necessitats concretes, requerien un suport especial.

Un es va adreçar al col·lectiu de dones marroquines del barri del Poble Nou, amb l'objectiu de treballar amb elles l'empoderament i el dol migratori. Els fills i filles feien activitats al centre cívic.

L'altre es va adreçar a l'associació Dones en Acció de Ctra. de Santpedor per tal de donar-los suport en la programació de les seves activitats setmanals, ja

que el poc volum de despeses feia poc pràctic demanar la subvenció a la Regidoria.

TALLER	ENTITAT	DATA	PARTIC.	HORES
Dona, aprèn a posar límits	Dones en Acció de Ctra. de Santpedor	Del 20 de nov. al 18 de des.	18	10
Espai d'empoderament per a dones marroquines	Dones del barri del Poble Nou	Del 19 de nov. al 17 de des.	20	10

Total de tallers realitzats

TALLERS	PARTICIPANTS	HORES
12	201	174,5

Malgrat que la majoria dels tallers s'han realitzat al SIAD, els que requerien més espai o necessitats especials s'han realitzat en altres espais més adients, com el taller d'autodefensa per a dones, Dones *flappers* i Juntes amb humor.

També cal assenyalar que el taller de manualitats autogestionat és ja una activitat fixa que es manté durant tot l'any i és una excepció de la mitjana d'hores de la resta dels tallers, que duren entre 6 i 20 hores.

Valoració del projecte Dona Activa

Les valoracions que les participants han expressat tant a través dels fulls de valoració com en les converses mantingudes amb elles han estat molt positives en tots els tallers. Sobretot en el d'autodefensa, que davant la demanda de les participants vam valorar necessari repetir-lo dues vegades més.

5.1.3. ASSESSORAMENT I SUPORT A LES ENTITATS DE DONES

El moviment associatiu femení de Manresa compta, actualment, amb un conjunt de **13** entitats de dones.

Un objectiu important del SIAD és donar suport i assessorament a totes aquestes entitats per fomentar la participació de les dones manresanes en el teixit associatiu de la ciutat.

Accions realitzades durant el 2019

Reunions d'assessorament

S'han dut a terme reunions informatives i d'assessorament amb 9 grups de dones sobre els temes següents:

- Recursos existents
- Millores en el seu funcionament
- Suport en la gestió i/o l'organització de l'associació
- Elaboració de material de difusió de l'entitat
- Organització d'actes
- Canvi de junta
- Memòries per la justificació de la subvenció
- Informació sobre terminis i requisits per demanar la subvenció municipal
- Tràmits diversos

Els grups amb què s'han mantingut aquestes reunions informatives han estat:

- GAM Liliu
- El Nord de la Dona
- L'Olivera
- Dones en Acció de la Ctra. De Santpedor
- Associació de Dones Senegaleses
- Fem Pit
- Al Noor
- Al Salaam

Subvencions

El 2019, l'Ajuntament de Manresa va canviar el seu procediment d'atorgament de subvencions a entitats de l'àrea d'Acció i Cohesió Social i va aprovar unes noves bases específiques de regulació per procediment de lliure concurrència, amb nous requisits i barem de puntuació. La convocatòria va obrir-se al maig i entre d'altres, va incloure la línia "Igualtat efectiva entre homes i dones", amb el següent resultat:

Entitat	NIF	Reg. Entrada	Projecte	Import Projecte	Punts	Import subvenció
ASSOCIACIÓ D'AJUDA MÚTUA L'OLIVERA	G62874730	E2019039605	Activitats 2019 per a dones que han tingut càncer de mama	2.056 €	76	726,00
ASSOCIACIÓ FILIGRANA, DE DIVERSITAT DE GÈNERE, AFECTIVA I SEXUAL	G67041798	E2019041034	Jornada feminista	2.900 €		No admesa per no estar registrada al Registre Municipal d'Entitats

La Regidoria va considerar convenient obrir una segona convocatòria a l'octubre per aquesta mateixa línia de subvencions. D'acord amb les sol·licituds presentades, la comissió avaluadora va decidir atorgar el següent:

Entitat	NIF	Reg. Entrada	Projecte	Import projecte	Punts	Import subvenció
EL NORD DE LA DONA	G61605226	E2019067589	Tot per la igualtat	1.600 €	53,5	800,00
AVV SAGRADA FAMÍLIA	G58257981	E2019068126	Zumba i a ballar	720 €	38,5	360,00

Cessió d'espais

Que les dependències del Servei disposin de sala d'entitats i formació, sala de reunions i despatx d'entitats ha permès continuar donant suport a les entitats de dones, a les quals s'han cedit aquests espais per motius diversos. També se'ls ha proporcionat suport administratiu, a través de la informadora social, i suport tècnic quan ha estat necessari.

L'any 2019 s'han cedit la sala d'entitats/formació i el despatx d'entitats com a seu permanent de les entitats següents:

- Associació L'Olivera (associació d'ajuda mútua i de lluita contra el càncer de mama). Cada dilluns de 18 a 20 h.
- Associació GAM Liliium (Grup de suport a la dona maltractada). Cada dilluns de 17 a 19 h. Des del setembre de 2019, han aturat temporalment la seva activitat.
- Fem Pit, grup de suport a l'alletament matern: Dimecres i dijous alterns, de 10 a 12 i de 17 a 19 h, respectivament.

D'altra banda, al magatzem es guarda un armari amb material de la desapareguda Associació de Vídues de Manresa i Comarca.

També s'ha cedit la sala d'entitats/formació i la sala de reunions de forma puntual per fer diversos tallers per a grups de dones.

A la sala de reunions, a part dels grups que la utilitzen periòdicament, també s'hi han reunit diferents departaments de l'Ajuntament o ha servit com a espai per a reunions de diferents professionals de la casa.

5.2. ACCIONS DE SENSIBILIZACIÓ

5.2.1. CAMPANYA DEL 8 DE MARÇ, DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

Descripció de l'activitat

Com cada any, la campanya del Dia Internacional de la Dona ha pretès reivindicar i fomentar la presència i la participació de les dones en la societat, com també detectar les desigualtats envers les dones, que es donen encara en molts àmbits.

Enguany el lema de la campanya va ser “**Les dones també hi érem**” amb l'objectiu de posar en valor el paper històric de les dones. Un paper que, des de l'anonimat i la quotidianitat, també va ser molt importat però que massa sovint ha estat invisibilitat.

Els actes organitzats pel SIAD es van centrar en aquests objectius, però també en va fomentar la participació de les diferents entitats, regidories i grups de dones de la ciutat que van organitzar diferents actes: formatius, lúdics i participatius organitzats per altres regidories i entitats de la ciutat dins d'àmbits tan diversos com Cultura, Joventut, Gent Gran...

Ítems quantitius amb relació a la participació

Actes organitzats pel SIAD	11
Actes organitzats pel Consell Municipal de la Dona	1
Entitats que han organitzat actes	28
Actes organitzats a la ciutat	38
Total de persones participants	3.035

Ítems quantitius amb relació a la difusió de la campanya

Cartells en paper	150
5 Cartells específics	1.100
Flyers i cartells digitals	1.100

- Correus electrònics i difusió a les xarxes socials del servei (Instagram, Facebook, Twitter i pagina web):
 - Flyer general dels actes de la campanya
 - Cartells digitals específics:
 - Itinerari dramatitzat
 - Cursa de la Dona
 - Concurs de mems
 - Entrega premis concurs de mems
 - Sortida a la Maternitat d'Elna
- Roda de premsa per informar sobre la campanya.
- Informació a les agendes d'activitats dels diferents mitjans de comunicació (web municipal, l'Apuntador, etc.)

Coordinacions amb entitats i grups de la ciutat

- Associacions de dones i vocalies de les AVV:
 - Nord de la Dona
 - AVV de Valldaura
 - AVV Sant Pau
 - Fem Pit
 - Al Noor
 - Dones Emprenedores (DEIM)
 - Al Salaam
- Entitats de la ciutat:
 - Teatre Kursaal
 - FUB
 - Cineclub Manresa
 - Casal Cívic Mion
 - Casa de la Música
 - CCOO
 - UGT
 - Fundació Althaia
 - ERC Manresa
 - Pla comunitari de les Escodines
 - Cafè-teatre Voilà
 - Gimnàs Vela
 - Museu Comarcal de Manresa
 - Col·legi d'Advocats
 - Casa Flors Sirera
 - Casal de joves La Kampana
 - Oficina Jove
 - IES Pius Font i Quer

- IES Lacetània
 - IES Lluís de Peguera
 - Centre d'Iniciatives per l'Ocupació
 - Aules de Cultura
 - Comitè del 8 de març
 - Esplai Artesenc
 - Fundació AMPANS
 - Ludoteca
 - Col·lectiu “Una altra educació és possible”
- Regidories:
 - Regidoria de Joventut
 - Regidoria de Gent Gran
 - Regidoria d'Acollida

Objectius de la campanya

- Sensibilitzar la població manresana sobre aquells aspectes de la nostra societat que encara queden pendents per assolir una societat paritària, especialment els relacionats amb les barreres culturals, socials i/o professionals que han de superar les dones en una societat sexista.
- Implicar els diversos grups, entitats i associacions de dones de la ciutat.
- Fomentar la participació i col·laboració d'altres regidories i entitats ciutadanes.
- Arribar amb els nostres actes de sensibilització i reivindicació a col·lectius diversos: infants, joves, gent gran, grups de dones i població en general.

Actes de la campanya organitzats pel SIAD en col·laboració amb altres entitats i el Consell Municipal de la Dona

Durant el mes de febrer

Concurs de mems per la igualtat

Adreçat a l'alumnat de secundària

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Col·laboren: Centres de secundària de Manresa i Consell Municipal de la Dona

Participació: 1 centre. 80 mems

Durant el mes de març

Exposició “Un bosc de contes”

Contes per treballar la igualtat desfent estereotips de gènere

Matins: adreçat a les escoles

Dijous de 15 a 17 h i divendres de 15 a 21 h: Obert al públic

Lloc: Casal Cívic Font dels Capellans

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Col·laboren: Consell Comarcal del Bages i Casal Cívic de Manresa-Font dels Capellans

Participació: 4 centres de primària. 38 grups. 1.580 infants

Dies 7, 14, 21 de març i 4 d'abril

Taller d'autodefensa per a dones

A càrrec del col·lectiu Autodefensa és Actitud

Hora: de 17 a 19 h

Lloc: Casal de les Escodines, c/ Sant Bartomeu, 50

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Participació: 24 dones

Divendres 8 de març

Col·locació del llaç lila a la façana de l'Ajuntament

Organitzen: Consell Municipal de la Dona i Ajuntament de Manresa

Dissabte 9 de març

Itinerari dramatitzat "Les dones també hi érem"

A càrrec de Francesc Comas i la col·laboració d'actrius i actors

Hora: 10.30 h

Lloc de sortida: Plaça Major

Organitza: Consell Municipal de la Dona

Participació. 2 sessions. 78 persones

Diumenge 10 de març

Sortida a la Maternitat d'Elna

Visita guiada per Assumpta Montellà

Es visitarà la platja de Argelers, la tomba d'Antonio Machado i la Maternitat d'Elna

Hora: de 8 a 19 h

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Participació: 55 persones

De l'11 de març al 15 d'abril

Taller: Cercle de dones

Espai per compartir, aprendre, escoltar i connectar amb la nostra feminitat i saviesa interna Conduït per Roser Farràs

Horari: Cada dilluns de 10 a 12 h

Lloc: SIAD Montserrat Roig, c/ Canal, 6 1r

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Participació: 13 dones

Dilluns 11 de març

Acte institucional del Dia Internacional de les Dones

Xerrada "La no història de les dones", a càrrec d'Assumpta Montellà

Actuació musical de Celeste Alias i Maria di Pace

Lloc: Saló de sessions de l'Ajuntament

Hora: 19 h

Organitza: Ajuntament de Manresa

Participació: 120 persones

Dijous 14 de març

Entrega de premis del concurs de mems per la igualtat

Accions artístiques a càrrec de l'alumnat de l'IES Lluís de Peguera

Hora: 18 h

Lloc: Sala d'actes de l'IES Lluís de Peguera

Organitzen: SIAD Montserrat Roig i IES Lluís de Peguera

Participació: 85 persones

Diumenge 17 de març

3a Cursa de la Dona: "Juntes guanyem"

Lloc de sortida: Pl. de la Font de les Oques

Hora: 10.30 h

Organitza: Vela Club Fitness

Col·labora: Ajuntament de Manresa

Participació: 1.000 persones

Valoració general de la campanya del 8 de Març

Punts forts

- Molt bon nivell de participació en tots els actes
- S'ha mantingut el nivell de participació d'homes en la majoria dels actes de la campanya.
- S'ha mantingut l'elevat nombre d'entitats, regidories i grups que s'han implicat en la campanya organitzant activitats.
- Les reunions de coordinació amb entitats i regidories van afavorir que no hi hagués contraprogramació i la motivació per organitzar actes.
- Alt nivell de seguiment dels mitjans de comunicació en la majoria dels actes
- El fet de comptar aquest any amb comptes propis del servei a les xarxes socials ha permès més difusió dels actes.
- La realització, un any més, de l'acte institucional del 8 de Març al Saló de Sessions de l'Ajuntament va comportar més implicació política, amb la presència de tot l'equip de Govern. La qualitat, interès, estètica de l'acte institucional, que tot i excedir-se en el temps previst, va mantenir l'interès de les persones assistents.
- La tercera Cursa de la Dona va mantenir l'èxit de participació de dones de totes les edats, arribant a les 1.000 inscripcions. La cessió d'un euro per inscripció al pressupost municipal destinat a les subvencions per a les entitats de dones. L'aportació de WC per part del SIAD.
- El fet de no programar cap acte pel mateix dia 8 de març va permetre dedicar la data a les reivindicacions i manifestacions.
- La manifestació organitzada pel Comitè del 8 de març per reivindicar els drets de les dones va aplegar més de 6.000 persones.
- L'itinerari dramatitzat va generar molt interès i molt bones opinions. Malgrat l'esforç que va suposar per a les actrius haver d'organitzar un acte d'aquesta complexitat en tan poc temps, el resultat va ser molt positiu. El fet de tenir tanta demanda va permetre fer una segona sessió també amb gran èxit de participants.
- La dinamització de l'exposició "Un bosc de contes" adreçada a l'alumnat de primària va tenir unes valoracions molt bones tan per part de l'alumnat com del professorat. Hi van participar uns 1.600 infants.

- La sortida a la Maternitat d'Elna també va ser un èxit de participació i va rebre molt bones valoracions.
- El concurs de mems va permetre treballar amb els joves la utilització de les noves tecnologies per fer prevenció i sensibilització amb relació als drets de les dones i la igualtat de gènere.
- La col·laboració de l'alumnat del batxillerat d'Arts Escèniques de l'IES Lluís de Peguera en l'acte d'entrega de premis del concurs de mems. Hi van aportar un conjunt d'accions artístiques de bona estètica i contingut per reivindicar el paper de les dones al llarg de la història en diferents disciplines artístiques.

Punts febles

- Poca participació dels centres de secundària en el concurs de mems. Malgrat que s'hi van presentar molts treballs, només corresponien a un sol centre.
- L'episodi de llançament d'ous i pintura a la policia municipal per part del grup organitzador de la manifestació del 8-M va ser percebut per moltes persones participants com una provocació innecessària i no informada.
- La logística de la dinamització de l'exposició "Un bosc de contes" suposa una gran dificultat en la seva organització i coordinació per quadrar tots les horaris, disponibilitats i edats de l'alumnat.
- L'èxit de participació de la Cursa de la Dona va provocar que algunes persones es quedessin sense samarreta del mateix color i sense aigua.
- La crònica del diari Regió7 sobre l'itinerari dramatitzat va obviar que era una activitat organitzada pel Consell Municipal de la Dona.

Propostes de millora

- Buscar noves formes de participació dels centres educatius que permetin més implicació i autonomia en les accions que organitzin en els seus centres.
- Mantenir les reunions prèvies de coordinació i suport amb totes les entitats que vulguin organitzar activitats dins la campanya.
- Evitar programar l'acte institucional el mateix 8 de març per tal de no contraprogramar els possibles actes reivindicatius de la ciutat.

Valoració general de la campanya

La valoració general de la campanya del Dia internacional de la Dona de 2019 és positiva, ja que els objectius plantejats s'han assolit, tant els quantitius com els qualitius.

Tanmateix caldria mantenir com a objectiu prioritari de la campanya la reivindicació de la igualtat entre homes i dones davant el seu progressiu i evident retrocés.

5.2.2. CAMPANYA DEL DIA INTERNACIONAL D'ACCIÓ PER LA SALUT DE LES DONES

La Xarxa de Salut de les Dones Llatinoamericanes i del Carib va proposar doncs el 28 de maig com una data per a la mobilització mundial i la reivindicació, on la salut de les dones fos la protagonista.

Enguany, per tal de commemorar aquesta data, es va decidir organitzar unes **Jornades d'Acció** en una carpa instal·lada en un lloc públic i cèntric de la ciutat. Durant 3 dies s'hi van organitzar un conjunt d'activitats aportades per entitats i professionals de la zona.

La campanya, organitzada conjuntament pel SIAD i pel Consell Municipal de la Dona, forma part del Pla d'Igualtat de la ciutat dins la seva línia estratègica per treballar els drets i qualitat de vida. Una línia estratègica que té com a objectiu prioritari tenir en compte la diversitat de les situacions i el cicle de vida de les persones en tots els plans, programes i objectius que es portin a terme, especialment en els àmbits de salut, atenció social i diversitat.

Ítems quantitius amb relació a la participació

Actes organitzats pel SIAD i el Consell Municipal de la Dona	17
Entitats que hi han col·laborat	6
Professionals que hi han col·laborat	16
Persones que hi han participat	390

Difusió de la campanya

Cartells en paper	200
Flyers en paper	1.000
Flyers i cartells digitals distribuïts	1.000

- Roda de premsa per informar sobre la campanya.
- Difusió a través de les xarxes socials de cada una de les activitats de les jornades i del cartell general.
- Informació a les agendes d'activitats dels diferents mitjans de comunicació (web municipal, l'Apuntador, etc.)

Activitats programades

Dimarts 28	18h	Sessió de ritmes terapèutics: cos-emoció A càrrec de Mireia Marin
	20h	Concert "Amb veu de dona" A càrrec d'Anna Fernàndez, Quim Roca, Jana Pujol, Luana Roca, Jan Pla, Dinma, Irene Herbera
Dimecres 29		DURANT TOT EL DIA Exposició fotogràfica: "Un passeig per les emocions sobre el càncer de mama" A càrrec de l'associació L'Olivera
	9'30	Taller: Automassatge A càrrec de Creu Roja Manresa
	11h	Sessió de gimnàstica: Salut i esquena A càrrec de Vela Club & Fitness
	12'30h	Taller Cos i alliberació de tensió A càrrec de Queralt Jorba
	16h	Sessió de ioga per a la dona A càrrec de Liber Gutiérrez
	17'30h	Taller: Biocosmètica tradicional del Marroc A càrrec de l'associació Al Noor
	19h	Taller: TupperSex i salut sexual per a dones A càrrec d'Elena Serrano d'Eròticdisseny
	20h	Xerrada: Coneixem el nostre sol pelvià? Parlem d'incontinència, prolapses i com posar-hi remei A càrrec de Barbaro Garcia, Gregoria Romero, Celia Jane i Alda Amela d'Althaia i ASSIR Bages
Dijous 30	9'30	Sessió de ioga per a la dona A càrrec de Liber Gutiérrez
	11h	Taller: Com gestionar les emocions durant el post-part A càrrec d'Àngels Bonet i Diana Pinzón
	12'30h	Taller: Dansa oriental i salut de la dona A càrrec d'Awen
	16h	Sessió de massatge sonor A càrrec d'Anna Fernàndez i Quim Roca
	17'30h	Taller: Tantra per a la dona A càrrec d'Anna Fernàndez
	19h	Xerrada: Càncer, alimentació i prevenció A càrrec d'Engràcia Saló, Laia Pont i Emma Casals d'Althaia
	20h	Sessió de Zumba A càrrec d'Elena Vers

Valoració de la campanya

Punts forts

- La realització de totes les activitats en una carpa situada en un lloc cèntric de la ciutat va donar més visibilització a la campanya.
- La quantitat i varietat d'activitats programades dins les Jornades.
- El bon nivell de participació en les activitats, especialment en les de la tarda.
- L'abordatge de diferents aspectes de la salut de les dones en les activitats (alimentació, sexualitat, benestar físic i emocional....).
- La col·laboració desinteressada de moltes entitats i professionals del territori.

Punts febles

- Les activitats de primera hora del matí van tenir menys participació.
- Els conflictes amb alguns homes que solen estar a la plaça van obligar a avisar la policia local.
- A la nit hi van entrar i van crear desperfectes dins la carpa.
- La carpa no es podia obrir pels costats, cosa que dificultava ventilar-ne la calor.

Propostes de millora

- Mantenir el format d'activitats a la carpa i en un lloc cèntric.
- Buscar un model de carpa que permeti obrir els costats per poder refrigerar-la millor.
- Programar les activitats només a la tarda.
- La col·laboració desinteressada de moltes entitats i professionals del territori.

5.2.3. CAMPANYA DEL DIA INTERNACIONAL PER L'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES

Objectius de la campanya

Els objectius de la campanya al voltant del Dia Internacional contra la violència de gènere són:

- Sensibilitzar la població sobre aquest greu problema social.
- Treballar la prevenció especialment entre els col·lectius més joves.
- Mostrar públicament el rebuig de la societat tant des de les institucions públiques com des de la ciutadania.

Dades quantitatives

Actes organitzats pel SIAD	11
Actes organitzats pel Consell Municipal de la Dona	2
Entitats que han organitzat activitats	13
Total d'actes organitzats	28
Centres d'ensenyament secundari que hi han col·laborat	6
Alumnat que ha participat a la campanya	700
Persones que han participat en la campanya	2.500

Difusió de la campanya

Cartells generals	150
7 cartells digitals específics	1.200
Tríptics i cartells digitals	1.200

Enguany es van imprimir i distribuir 150 cartells en paper. L'enviament es va fer mitjançant Correus.

Es va fer un tríptic digital amb tots els actes de la campanya que es va enviar per correu electrònic i a través de les xarxes socials .

Es van realitzar cartells de les diferents accions que es van difondre per correu electrònic i les xarxes socials:

- Taller d'Autodefensa per a dones
- Xerrada "Violència sexual i lactància"
- Sabates vermelles i acte de rebuig
- Acte institucional
- Xerrada "Violència sexual: posar al centre la reparació"
- Xerrada " Gossos que protegeixen dones víctimes de violència masclista"
- Presentació del documental "Ser noia i viure al carrer"

Es van convocar els mitjans de comunicació en roda de premsa per presentar la campanya.

Col·laboracions a la campanya

Enguany ha augmentat el nombre d'entitats i serveis que s'han sumat a l'organització d'activitats contra la violència masclista:

- Consell Municipal de la Dona
- Oficina Jove
- Departament de Visuals i Plàstica de l'IES Lacetània
- Casal de Joves La Kampana
- Servei d'Atenció Integral LGTBI
- Creu Roja Manresa
- Casal Cívic i AVV de la Font dels Capellans
- Associació Fem Pit
- Biblioteca del Casino
- Coordinadora de Teatre de la Catalunya Central
- Associació Al Noor
- Centres de secundària Lacetània i Guillem Catà

Actes del SIAD i del Consell Municipal de la Dona pel 25 de novembre

Durant el mes de novembre

Concurs de manifestos contra la violència sexual

Adreçat a tot l'alumnat de secundària

Organitza: SIAD Montserrat Roig. Ajuntament de Manresa

Col·labora: Consell Municipal de la Dona

Participació: 6 centres. 280 manifestos

Durant els mesos de novembre i desembre

Taller “Emocions, sexe i plaer: educació sexoafectiva”

Adreçat a l'alumnat de batxillerat i segons de cicles formatius

Organitza: SIAD Montserrat Roig. Ajuntament de Manresa

Participació: 5 centres. Total 16 tallers

21, 28 de novembre, 5 i 12 de desembre

Taller d'autodefensa per a dones

A càrrec del col·lectiu Autodefensaesactitud

Horari: Dijous de 17 a 19 h

Lloc: Casal de les Escodines

Organitza: SIAD Montserrat Roig. Ajuntament de Manresa

Participació: 12 dones

Dijous 21 de novembre

Xerrada “Violència sexual i lactància: Aspectes psicològics als quals s'enfronten les mares que han patit violència sexual”

A càrrec de Cristina Silvente Troncoso, psicòloga dedicada a la salut perinatal, assessora de lactància

Hora: 18 h

Lloc: Centre Cultural el Casino

Organitza: Fem Pit i SIAD

Participació: 15 persones

Dilluns dia 25 de novembre

- **Penjada del llaç blanc a la façana de l'Ajuntament**

- **Quan no és sí: amor o violència?**

Dinàmiques per a reflexionar sobre les violències sexuals

Adreçat a l'alumnat de secundària

A carrer d'Oriol Segon Torra i Diana Pinzón

Sessions a les 9.30 i les 12.30 h

Organitza: SIAD Montserrat Roig. Ajuntament de Manresa

Participació: 400 joves

- **Acció artística "Sabates vermelles"**

Durant tot el dia

Lloc: Plana de l'Om

Organitza: Consell Municipal de la Dona

Participació: 400 persones aprox.

- **Acte institucional contra les violències sexistes**

Lectura de manifestos, actuació musical i acció artística a càrrec de The Twins i l'alumnat dels instituts Guillem Catà i Lluís de Peguera

Hora: 12 h

Lloc: Plaça Major

Organitza: SIAD Montserrat Roig - Ajuntament de Manresa

Col·labora: Centres d'educació secundària, Taller de cançons de tots els temps del Programa de Gent Gran de l'Ajuntament de Manresa i Consell Municipal de la Dona

Participació: 700 persones aprox.

- **Acte de rebuig a la violència masclista**

Actuació artística a càrrec de l'alumnat del batxillerat Artístic Escènic de l'Institut Lluís de Peguera

Dins l'acció artística "Sabates vermelles"

Hora : 19 h

Lloc: Plana de l'Om

Organitza: Consell Municipal de la Dona

Participació: 400 persones

Dimarts 26 de novembre

- **Xerrada "Violències sexuals: posar al centre la reparació"**

A càrrec de Montse Pineda Lorenzo, de Creación Positiva

Hora: 19 h

Lloc: Centre Cultural el Casino

Organitza: SIAD Montserrat Roig. Ajuntament de Manresa

Participació: 40 persones

Dimecres 27 de novembre

Taller “Dona, aprèn a posar límits”

A càrrec de Verónica Soto Villa, coach, especialitzada en Dona i periodista

Hora: 11 h

Lloc: Centre Cultural el Casino

Organitza: Consell Municipal de la Dona

Participació: 20 dones

Dilluns 2 de desembre

Formació contra les agressions sexistes en espais d’oci

Adreçat a personal dels bars i locals d’oci nocturn

Hora: de 17 a 20 h

Lloc: Oficina Jove del Bages-Espai Joan Amades

Organitzen: SIAD Montserrat Roig i SAI. Ajuntament de Manresa

Participació: 28 persones

Dimarts 3 de desembre

Xerrada “Gossos que protegeixen dones víctimes de violència masclista”

Presentació de l’experiència després de sis anys d’implementació del projecte

A càrrec de Goss.o.s k9

Hora 19 h

Lloc: Centre Cultural el Casino

Organitza: SIAD Montserrat Roig. Ajuntament de Manresa

Participació: 13 dones

Dimecres 4 de desembre

Presentació del documental “Ser noia i viure al carrer”

Un vídeo denuncia sobre les discriminacions i agressions masclistes que pateixen les noies quan surten dels centres de menors no acompanyats

A càrrec d’Adriana Gómez Montoya i Hamida Hantout Zaidi

Hora 18 h

Lloc: Centre Cultural el Casino

Organitza: Associació Al Noor i SIAD Montserrat Roig

Participació: 40 persones

Valoració de la campanya del 25 de novembre

Punts forts

- El bon nivell de participació en els actes centrals del SIAD i del Consell Municipal de la Dona.
- Centrar una bona part dels actes en les violències sexuals per accentuar la seva prevenció i sensibilització davant les darreres violacions a dones ocorregudes a la ciutat.
- Oferir un conjunt d’accions preventives sobre les violències sexuals adreçades a l’alumnat dels centres de secundària.
- Més entitats que van organitzar actes.

- Manteniment del díptic digital per recollir totes les accions programades a la ciutat.
- Seguiment de la campanya per part dels mitjans de comunicació d'alguns actes.
- Gestions per l'endarreriment de la instal·lació de l'arbre de Nadal a la plaça Major, i així es va permetre mantenir tot el espai necessari per fer l'acte institucional a la plaça.
- La gravació en vídeo de tot l'acte i l'edició d'un resum per penjar a Youtube.
- Augment del nivell d'implicació del jovent en els actes organitzats durant la campanya:
 - La implicació del professorat va fer possible el treball previ de sensibilització i prevenció a les aules, que es va reflectir en l'alt nivell de participació de l'alumnat.
 - L'acció artística de l'acte institucional i les actuacions de l'acte de rebuig del Consell Municipal de la Dona va anar a càrrec de l'alumnat de secundària.
 - La gran participació en les dues xerrades "Quan no, es sí: amor o violència " amb un quasi 200 nois i noies a cada una.
 - La participació en l'acte institucional, que va arribar als 560 nois i noies.
 - La quantitat de manifestos presentats, malgrat que els centres van fer-ne una selecció prèvia.
 - L'acció artística i visual, "No ens tallis les ales" per part de l'alumnat de l'IES Lacetània
 - El taller d'educació sexoafectiva "Emocions, sexe i plaer" ha tingut una bona acollida i molt bona valoració per part de l'alumnat.
- La ubicació a la Plana de l'Om de l'acció artística "Sabates vermelles" i l'acte de rebuig posterior, organitzats pel Consell Municipal va permetre una molta bona visualització i assistència de públic. La pancarta que es va col·locar al balcó a sobre de l'escenari visualitzava molt bé qui organitzava l'acte. L'actuació de l'alumnat de l'IES Lluís de Peguera va aportar a l'acte emotivitat i reivindicació.

Punts febles

- Les xerrades organitzades, malgrat que tractaven temes molt interessants, van tenir poc públic, amb una mitjana d'assistència de 15 persones cada una.
- El fet que a les reunions no hi fossin totes les persones que es van apuntar a la comissió va fer més difícil la coordinació.
- Alguns actes no van tenir la repercussió mediàtica adequada per part del mitjans de comunicació.
- Va mancar un tancament més clar de l'acte institucional.

Propostes de millora

- Programar menys xerrades i centrar més esforç en les activitats preventives adreçades al jovent.
- Mantindre l'adaptació dels actes del Consell Municipal de la Dona a la capacitat real de gestió i execució de les dones de la comissió.

- Marcar com a imprescindible que les dones que formin part de les comissions puguin assistir a les reunions necessàries.
- Fomentar més implicació de les dones del Consell.
- Si es valora interessant continuar exposant l'acció artística "Sabates vermelles", caldrà fer un triatge, ja que algunes sabates s'han deteriorat.
- Mantenir la implicació de la ciutadania i els col·lectius més joves en alguns actes de la campanya.
- Comprar llums tipus LED més potents si es vol tornar a fer símbols relacionats amb el tema (dona, xifres, paraules, etc.) amb ells.
- Mantenir el contacte directe amb el professorat estratègic de cada centre per sensibilitzar i implicar l'alumnat i fer-li arribar directament les nostres propostes.
- Mantenir la coordinació amb el Departament de Promoció Econòmica de l'Ajuntament per evitar la coincidència dels elements decoratius de Nadal en els espais ja reservats prèviament pels actes de la campanya.

Valoració global

La campanya de sensibilització contra la violència de gènere està assolint una repercussió molt important quant a nombre de participants en els actes centrals, com de seguiment dels mitjans de comunicació. Aquest any però, davant les violacions ocorregudes a la ciutat, s'ha centrat de forma especial en les violències sexuals i en la prevenció entre l'alumnat de secundària.

El treball realitzat conjuntament amb els centres d'educació secundària, tant dins les campanyes de sensibilització, amb l'oferta d'activitats preventives, com durant tot l'any a través dels tallers de prevenció de relacions abusives i el projecte amb el CP Lledoners, ha comportat els darrers anys més implicació del professorat i per tant, també més sensibilització i prevenció entre els col·lectius més joves de la ciutat.

5.2.4. ALTRES ACCIONS DE SENSIBILITZACIÓ

5.2.4.1. Xerrades sobre joguines no sexistes

Durant el 2019 s'han realitzat dues xerrades:

- Xerrada amb **30** estudiants del cicle formatiu de grau mitjà d'Educació Infantil de l'Institut Guillem Catà. Es va realitzar la segona setmana de desembre. La valoració per part dels professors i dels estudiants va ser molt positiva. Van expressar la importància de rebre aquesta formació per a les seves professions.
- Xerrada adreçada a famílies especialment usuàries de la ludoteca Ludugurus. Molt baixa participació. Hi van assistir **5** mares. Es va valorar conjuntament amb l'educadora de la ludoteca modificar la data per a properes ocasions i fer-la a la segona setmana de desembre.

5.2.4.2. Club de lectura sobre la dona

Durant el 2019 es va posar en marxa, juntament amb la Biblioteca del Casino, un club de lectura sobre la dona que va ser moderat per Núria Sensat, llicenciada en Ciències Polítiques i Sociologia. S'ha realitzat l'últim divendres de cada mes, de les 6 de la tarda a 2/4 de 8 del vespre, al Centre Cultural el Casino. La primera sessió va tenir lloc al febrer i es va mantenir durant tot l'any tret dels mesos de juliol, agost i setembre.

Durant les diferents sessions es va parlar sobre el paper i el rol de la dona dins la literatura i es van llegir llibres de feminisme i novel·les en què les protagonistes són les dones.

Hi van participar un total de **24 dones**, i 6 dones van haver de quedar en llista d'espera. La mitjana de participació va ser de 17 dones per sessió.

Les valoracions de les participants que es van fer arribar des de la Biblioteca del Casino són molt positives .

El projecte es mantindrà també durant el 2020.

5.2.5. PLA D'IGUALTAT INTERN DE L'AJUNTAMENT DE MANRESA

Al juliol del 2018 es va aprovar el Pla d'Igualtat Intern de l'Ajuntament de Manresa, ja que en disposàvem d'un que requeria reformulació.

Es compon de sis eixos bàsics:

- Eix 1: Compromís institucional i foment d'una cultura igualitària
- Eix 2: Igualtat en l'accés a l'ocupació
- Eix 3: Igualtat en la formació i la promoció professional
- Eix 4: Mesures de foment de la conciliació i la vida laboral, personal i familiar
- Eix 5: Condicions de treball i política retributiva
- Eix 6: Condicions de treball, salut laboral, prevenció de riscos laborals

El 2019 la comissió de seguiment es va reunir per primer cop el gener 2019. S'han actualitzat els membres de la comissió i s'han fet diverses reunions de seguiment i avaluació del Pla. La comissió de seguiment del Pla també ha organitzat una formació:

“Introducció al disseny, elaboració i implementació de plans d'igualtat”, a càrrec de l'Associació Filigrana (5 h, hi assisteixen 4 dones tècniques que han de fer seguiment del pla).

5.2.6. PROTOCOL INTERN PER A LA PREVENCIÓ, LA DETECCIÓ I ACTUACIÓ DAVANT SITUACIONS D'ASSETJAMENT SEXUAL, PER RAÓ DE SEXE, ORIENTACIÓ SEXUAL, IDENTITAT DE GÈNERE I EXPRESSIÓ DE GÈNERE

S'inicia l'elaboració del citat protocol creant una comissió de treball, de la qual formen part representants de l'Ajuntament dels departaments de Recursos Humans i Dona i representants del comitè de personal.

Amb el suport tècnic de la Diputació de Barcelona s'inicia l'elaboració d'aquest protocol i es realitza una formació de 5 hores per a l'equip que ha de redactar-lo.

5.3. ACCIONS DE PREVENCIÓ

5.3.1. ACCIONS ALS CENTRES DE PRIMÀRIA

5.3.1.1. Exposició dinamitzada “El bosc dels contes”

L'exposició “El bosc dels contes” creada pel Consell Comarcal del Bages, es va poder visitar al Casal de la Font dels Capellans del 4 al 29 de març (al matí per les escoles, i les tardes de divendres, oberta a tot el públic).

En aquesta exposició els infants podien passejar entre grans arbres, mentre diversos personatges, il·lustrats per Joan Turu, mostraven situacions i accions allunyades dels estereotips de gènere i on unes cistelles plenes de contes ajudaven a viure històries que trenquen amb aquests estereotips.

L'exposició és va obrir a tots els públics, però es va adreçar molt especialment als escolars, als quals es va convidar a un petit recorregut que incloïa jocs, tallers i narracions de contes clàssics repensats amb versions que fugen dels estereotips sexistes i de gènere que sovint els caracteritzen. En el cas dels escolars, aquest recorregut es fa va fer de la mà d'una dinamitzadora i contacontes, que va guiar els nens i nenes en l'itinerari.

La dinamització es va oferir a l'alumnat de les escoles més properes a la zona: Escola La Font, L'Espill, Serra i Húnter i Oms i de Prat.

També es va oferir una sessió dinamitzada als infants i famílies de Creu Roja Manresa.

Objectius

- Oferir contes sense estereotips de gènere, sense violència, sense desigualtat, on els personatges siguin lliures.
- Mostrar versions dels contes tradicionals més igualitàries.
- Fer repensar la utilitat de les versions antigues a la societat actual.
- Ampliar el ventall de contes disponibles a les escoles i les llars del Bages.
- Aprendre a detectar el biaix sexista dels contes i eliminar-lo.

Metodologia

Es va contactar amb les escoles seleccionades per la seva proximitat a la biblioteca i se'ls va oferir la possibilitat de participar amb tot l'alumnat distribuït de la següent manera: L'alumnat d'educació infantil a primera hora i amb una durada de 45 minuts. El de primària, una visita de 60 minuts. Cada sessió es realitzava amb 2 aules d'edats similars.

Dades quantitatives

CENTRE	SESSIONS	ALUMNAT
La Font	12	464
L'Espill	6	152
Serra i Hunter	7	254
Oms i de Prat	9	464
Creu Roja	1	21
TOTALS	35	1.355

Hi van participar **4 centres** de primària propers al lloc on es va instal·lar l'exposició i Creu Roja. Es van realitzar un total de **35 sessions** amb alumnat de totes els cicles (infantil, inicial, mitjà i superior).

Hi han participat **1.355 alumnes, 664 nenes i 691 nens**.

Valoració

El professorat va fer una valoració molt positiva. L'alumnat va mostrar molt interès i va ser molt participatiu.

Punts forts

- El disseny de l'exposició la fa molt atractiva als infants
- La dinamització mitjançant contes ajuda a comprendre i reforçar els objectius. La dinamitzadora sap guanyar-se molt bé l'alumnat i mantenir-los atents i molt motivats.
- La possibilitat de obrir-la al públic en general permet apropar-la també a les famílies.

Punts febles

- La mida i el volum de l'exposició requereix un espai de certes dimensions i fa complicat el transport.
- El fet que no hi hagin espais adequats a la ciutat per encabir l'exposició i grups d'alumnat tan nombrosos va fer que s'hagués de exposar en una sala polivalent, on s'havia de compaginar amb altres entitats i activitats. Això va fer necessari un gran esforç de coordinació i concessions per part d'altres persones que hi feien activitats, com abaixar el volum de la música de la sessió de gimnàstica, modificar activitats per part del grup de joves de la Clau, etc.
- La complexitat per coordinar horaris, dates i disponibilitat de tantes aules i centres educatius.

Proposta de millora

Buscar un espai adient per oferir-lo a altres escoles de la ciutat

5.3.1.2. Maletes coeducatives per a infants de 3 a 12 anys. Curs 2018-19

Es tracta de **dues maletes de contes itinerants**, una adreçada a les escoles de primària i una altra per a totes les entitats, serveis o grups interessats a treballar la coeducació entre el col·lectiu infantil.

Maleta adreçada a les escoles de primària

Durant el 2019 van fer demanda de la maleta **2 escoles** de Manresa, que van poder disposar-ne durant tot un mes.

Vista la dificultat perquè les escoles facin les valoracions ens resulta difícil saber a quants nens i nenes ha arribat el recurs. Tot i així, la valoració

qualitativa que hem rebut mitjançant comentaris i opinions han estat molt positiva.

Maleta adreçada a entitats i serveis

ENTITAT	NENES	NENS	TOTAL
1	23	21	44

Durant el 2019 es va cedir la maleta a la Federació d'Associacions de Veïns per tal que l'anés cedint a les diferents biblioteques veïnals des del setembre del 2019 a mitjans de febrer del 2020. Però davant l'interès de la **biblioteca de Ctra. de Santpedor** per poder utilitzar en profunditat tot el material, es va allargar la cessió durant 5 mesos. La resta de biblioteques l'aniran demanant durant el 2020.

La valoració qualitativa, igual que en el cas del professorat de primària, ha estat molt positiva, en relació al interès dels temes tractats, l'adequació dels contes a les edats i les dinàmiques proposades.

La puntuació del monitoratge que ha fet servir la maleta ha estat de **8** sobre 10.

5.3.2. ACCIONS ALS CENTRES DE SECUNDÀRIA

5.3.2.1. "No em controlis!" Tallers de prevenció de relacions abusives

Descripció

El taller de prevenció de relacions abusives pretén ser un espai de prevenció i sensibilització de les violències contra les dones per a adolescents i joves, amb la finalitat de proporcionar eines i recursos a aquest col·lectiu perquè esdevinguin agents actius en la prevenció de les relacions abusives, tot promovent el respecte mutu entre els sexes i la resolució no violenta dels conflictes.

Finalment es donen adreces dels recursos de la zona relacionats amb aquesta temàtica.

Els tallers s'ofereixen als centres de secundària, majoritàriament als 4rts d'ESO i els 1er dels mòduls de grau mig. Des del 2018 s'ha incorporat també tallers adreçats a taller de PTT i Casa d'Oficis

Objectius

- Sensibilitzar els joves sobre la violència de gènere, dotant-los d'eines per combatre-la i identificar-ne les diferents manifestacions.
 - Definir i entendre el concepte de violència de gènere.
 - Fer visibles els estereotips que predisposen a una relació abusiva.
- Reflexionar sobre la construcció social dels rols i estereotips de gènere, l'amor romàntic i la relació amb la violència en les relacions sexuals i/o afectives:
 - Identificar quins són els indicadors/comportaments abusius dins d'una relació asimètrica i tòxica.
- Adquirir eines per reaccionar davant de qualsevol mena d'abús amb accions concretes adreçades a prevenir tant les conductes abusadores com detectar les conductes abusives.
 - Promoure estratègies i recursos per prevenir les conductes sexistes i discriminatòries dels pares i mares cap als seus fills.
 - Fomentar actituds de respecte i de no discriminació entre sexes, és a dir, afavorir relacions igualitàries.

Nombre de tallers realitzats el curs 2018-19

CENTRES QUE HI HAN PARTICIPAT	14
Centres de secundària	12
Serveis d'inserció laboral	2
TALLERS REALITZATS	51
4t d'ESO	30
CFGM	15
PTT AMPANS	3
Casa d'Oficis i CIO	3
ALUMNAT PARTICIPANT	1.101
Nois	618
Noies	483

Valoració del projecte

Valoració general

És molt complex fer una valoració de la incidència que tenen els tallers en la prevenció contra les conductes abusives de parella, tot i que s'intenta dotar el jovent d'eines perquè sàpiguen detectar si estan immersos en una relació d'aquest tipus.

Més enllà de l'activitat puntual del taller, s'intenta treballar els aspectes preventius amb els nois i noies durant tot l'any escolar, amb diferents accions proposades als centres educatius.

Molts nois i noies de Manresa creuen que a dia d'avui encara existeix discriminació en funció del gènere (en el treball, en les tasques domèstiques, en la publicitat...).

Molts d'ells/es creuen hi ha gairebé la mateixa violència de gènere que fa uns anys. Manifesten que la manera d'exercir-la s'ha modificat un mica; abans era més física i avui més psicològica.

Creiem que molts alumnes no tenen massa clar quins són els indicadors i on posar els límits, sobretot en el tema de la gelosia i control. Amb idees molt clàssiques i distorsionades sobre la proporcionalitat directa de "a més gelosia més amor".

La valoració dels tallers és positiva, tant per part de l'alumnat com del professorat, i això ens indica que aconseguim captar l'atenció en un tema que no destaca per ser divertit. Creiem que, per a l'alumnat, les conductes violentes en parella són més habituals del que ens puguin semblar i trobem que molts d'ells han viscut alguna experiència en primera persona o en el seu entorn.

En els cicles formatius de grau mitjà, grups del CIO, Casa d'Oficis i d'Ampans s'observa població en risc i allà la tasca de prevenció es difumina i, de vegades, es converteix en un preludi d'intervenció o contenció emocional. Seguim observant estereotips clàssics pel que fa sobretot a la gelosia (si estimes has de ser gelós) i en alguns rols de gènere.

S'ha incorporat al contingut del taller una breu introducció a la temàtica de la identitat de gènere tant per la necessitat d'anar treballant el tema com per l'interès mostrat pel propi alumnat.

Valoració de l'alumnat

Les valoracions en format digital que s'han incorporat aquest any per facilitar l'extracció de dades, tot i haver aportat l'enllaç en diferents moments i formats, no han assolit un bon nivell de respostes. Ha estat difícil assegurar que el professorat trobés una estona perquè la poguessin respondre després del

taller. Per tant, les dades que es poden extreure no són representatives del global de l'alumnat.

Malgrat no poder analitzar les respostes de les valoracions escrites, sí que s'ha pogut obtenir una valoració molt positiva a través dels comentaris i aportacions i el nivell de participació de l'alumnat durant la realització dels tallers.

S'ha detectat també una demanda recurrent entre l'alumnat sobre possibles recursos per atendre els nois que pateixen també una relació abusiva. Una demanda que no és fàcil de respondre, ja que a la zona no hi ha gaires serveis que l'atenguin.

Aquest any no hem detectat casos d'abús en present, però sí alguns casos de situacions de violència en relacions passades. Si l'alumnat encara mostrava una situació que requeria suport emocional, es van derivar al SIAD.

Valoració del professorat

La valoració que ha realitzat el professorat, tant a través de les enquestes com pels comentaris que van expressar les persones que realitzaven els tallers, és molt positiva. Amb una nota mitjana de 9,3 sobre 10.

A través d'aquestes valoracions han pogut fer aportacions i suggeriments que es tindran en compte en la mesura del possible:

- Més ús de suport audiovisual
- Continuitat dels tallers (fer més d'una sessió),
- Reduir contingut teòric i potenciar la part més pràctica i dinàmica.

Propostes de millora

- Facilitar que l'alumnat pugui emplenar el qüestionari de valoració del taller mitjançant el mòbil a l'aula in situ. Això asseguraria que tot l'alumnat ho fes. Caldria anotar l'enllaç en un lloc pràctic i de fàcil accés per a l'alumnat (una opció seria posar-lo a la pàgina web del SIAD).
- Mantenir la implicació i presència del professorat en els tallers com a peça clau per oferir una bona profilaxi i ajudar a gestionar o a informar als educadors del centre si veuen conductes abusives en els seus alumnes.
- Mantenir les valoracions del professorat en paper, ja que és una opció pràctica.
- Reforçar les dinàmiques participatives i vivencials, ja que són la metodologia més eficient i més ben valorada per l'alumnat dels tallers i el professorat.

- Incorporar material audiovisual per treballar els mites de l'amor romàntic.
- Incorporar informació sobre l'ASSIR com a recurs per atendre nois en situació de relació abusiva.
- Mantenir el seguiment dels casos detectats que es van derivar als i/o educadors socials mitjançant la coordinació entre els SIAD i els professionals que hi intervinguin.

5.3.2.2. “I creus que això és amor?” Prevenció de la violència masclista a través de l'experiència personal d'agressors i víctimes

El projecte, adreçat a l'alumnat de batxillerat, preveu abordar el tema de la violència masclista amb un conjunt d'activitats que van des de la visita al centre penitenciari per part del professorat i l'alumnat, la visualització d'una pel·lícula i el posterior debat sobre el tema i la visita dels interns als centres educatius, que, juntament amb els professionals del centre penitenciari, exposaran quins han estat els antecedents, les causes i les conseqüències dels seus actes i quin procés de rehabilitació estan seguint perquè no els tornin a cometre.

Més endavant, les víctimes exposaran les seves pròpies vivències, les conseqüències de viure una experiència així, tant per a elles com per als seus fills i filles, les seqüeles emocionals..., però també mostraran la possibilitat de recuperar-se i la seva capacitat de superació.

El projecte té cinc fases:

- A la **primera fase** el professorat implicat de cada centre fa una **visita a la presó** per conèixer de primera mà el seu funcionament i poder així treballar el tema a aula.
- A la **segona fase** és **l'alumnat**, mitjançant els i les representats de cada classe, qui fa la visita al centre penitenciari amb l'objectiu de viure en primera persona l'experiència i traspasar-la a la resta de companys i companyes.
- L'objectiu d'aquestes dues accions és que els possibles debats sobre les presos, la vida dins el centre, les condemnes, etc., es treballi prèviament amb l'alumnat per tal que no distorsioni posteriorment en el tractament de la violència masclista
- A la **tercera fase**, el professorat ha de **treballar a les tutories** la violència de gènere. Proposem la visualització de la pel·lícula *No estàs sola, Sara* i un debat posterior amb l'alumnat. S'adjunta una fitxa amb propostes per dinamitzar el debat.
- La **quarta fase** inclou **una xerrada dels interns** de la presó condemnats per aquest tipus de delictes, que es desplaçaran al centre educatiu. Durant dues hores explicaran com es van veure introduïts en l'espiral de violència masclista i per quines causes. Al final de la xerrada, l'alumnat podrà fer-los preguntes.
- La **cinquena i darrera fase** consistirà en una sessió dirigida per les tècniques del SIAD, en què es **visualitzarà el documental *Lliures. Quan l'amor fa mal***, amb l'objectiu de treballar les conseqüències de la violència masclista en les dones, a partir de testimonis reals. També es comptarà amb la **presència d'una víctima**, que explicarà en primera persona les seves vivències i el seu propi procés de recuperació. L'alumnat podrà fer-li preguntes.

ACTIVITAT	DES.	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL
Visita presó professorat					
Visita presó alumnat					
Treball de tutoria					
Xerrada presos					
Vídeo i presència d'una víctima					

Valoració del projecte 2019

Centres que hi han participat

Durant aquest curs 2018-19 hi han participat, com cada any, només dos centres de secundària de Manresa, ja que per les característiques del projecte i les dificultats dels interns per sortir del centre no es pot oferir a més centres. Aquest curs s'ha escollit l'IES Guillem Catà i La Salle. Els cursos que han participat en tots dos centres han estat 1r i 2n de batxillerat

Alumnat participant

CENTRE	NOIS	NOIES	TOTAL
IES Guillem Catà	30	49	79
La Salle	62	52	114
TOTAL	92	101	193

Valoració de l'alumnat

Les valoracions de l'alumnat s'han extret de les enquestes digitals realitzades pel conjunt de l'alumnat que hi va participar, tant dels centres educatius de Manresa com de la resta de la comarca.

El que es desprèn d'aquestes valoracions és que la gran majoria valora molt positivament l'experiència, tant per la informació rebuda com pel major grau de consciència que els hi ha aportat sobre la problemàtica.

La participació en el projecte ha canviat la seva perspectiva sobre la violència masclista. Manifesten haver adquirit més consciència també sobre les conseqüències dels seus actes i sobre la possibilitat que qualsevol persona pot arribar a ser una víctima. Es mostren més preparats per saber identificar una situació de violència i per comunicar-la. També expressen haver trencat amb la imatge estereotipada dels agressors i les víctimes. I malgrat que veuen la utilitat de la participació dels interns en el projecte, mantenen la percepció sobre la seva responsabilitat sobre els actes que van cometre.

Creuen majoritàriament que la violència psicològica causa tant impacte com la física en les víctimes, que existeix també violència entre les parelles joves i que la dona encara pateix desigualtat a la nostra societat.

Valoració del professorat

Les valoracions, tant quantitatives expressades en l'enquesta de valoració com les qualitatives obtingudes en converses directes amb el professorat que hi va participar, han estat molt positives.

Es valora el projecte com a molt efectiu i de gran impacte en l'alumnat per la força de la vivència directa, tant dels interns com de les víctimes.

Valoren molt interessant continuar participant en el projecte sempre que sigui possible.

Valoració general del projecte

Durant el curs 2018-19 s'ha mantingut la visita dels representants de l'alumnat a la presó, incorporada al 2015. L'objectiu és potenciar el coneixement en directe de la vida dins el centre penitenciari i traspasar aquesta vivència a la resta d'alumnat per tal d'abordar prèviament el tema de les presons (possible debat sobre la seva utilitat, capacitat d'inserció, etc.). Això permet treballar prèviament els mites, curiositats, controvèrsies... relacionades amb els centres penitenciaris i poder treballar posteriorment el tema de la violència de gènere de forma més concreta i profunda sense desviaments.

El treball del professorat a l'aula mitjançant la pel·lícula i el debat posterior permet abordar el fenomen de la violència de gènere mitjançant la història d'una noia jove amb què l'alumnat pot identificar-se més. En el desenvolupament de la trama es representen les fases, característiques, conseqüències i sortides a la violència masclista.

L'activitat més impactant per a l'alumnat, però, continua sent la visita dels interns al centre. Veure'ls en persona, poder escoltar el seu testimoni de forma

propers i poder fer-los preguntes, crea una gran expectació i interès entre els joves participants.

Però amb la incorporació de la perspectiva de les víctimes és quan el projecte adquireix un abordatge més complet de la problemàtica. Poder oferir la visió en primera persona de les dones mitjançant un vídeo sobre experiències reals, però també amb la presència a l'aula d'algunes protagonistes, permet abordar la violència de gènere d'una manera molt més motivadora, vivencial i global.

Igual que amb el testimoni dels interns, escoltar de forma directa i propera les víctimes té una gran capacitat sensibilitzadora.

Aspectes positius

- Aportar l'experiència d'agressor i víctimes dona una visió global i més completa de la problemàtica.
- Gran capacitat de sensibilització, conscienciació i identificació del projecte gràcies a les activitats vivencials de l'alumnat.
- La incorporació de dones víctimes més joves ha facilitat que els seus testimonis arribin més encara als nois i noies participants.
- La valoració conjunta del projecte amb el professorat, professionals de la presó i tècniques de la Dona, ha permès una perspectiva més àmplia i ha fet possible noves propostes de millora.
- Aquesta àmplia valoració ha permès comprovar el grau de satisfacció i les opinions més qualitatives de l'alumnat:
 - El projecte aconsegueix desmitificar les imatges estereotipades d'interns i víctimes que tenia prèviament l'alumnat.
 - La desmitificació del perfil d'agressor i víctima permet prendre consciència als joves que qualsevol persona pot arribar a ser agressor o víctima. Una consciència que implica una gran tasca preventiva.
- Dividir l'alumnat en dues visites, una per a l'alumnat dels centres de comarca i una altra per a l'alumnat dels centres de Manresa, va facilitar que pogués haver-hi més participants.

Aspectes negatius

- Malgrat l'interès que suscita el projecte entre els centres de secundària, les dificultats dels presos per sortir del recinte penitenciari només permeten oferir l'activitat a dos centres per curs escolar.
- També les dificultats per accedir al centre penitenciari limiten el nombre de representants de l'alumnat per visitar-lo. Això implica haver de fer una difícil selecció entre tot l'alumnat interessat a fer la visita, que sol ser molt.
- La valoració del projecte mitjançant una enquesta digital comuna entre l'alumnat dels centres de secundària de Manresa i Bages ha permès gestionar de forma més àgil els resultats i les gràfiques, així com poder obtenir més valoracions globals.

Aspectes a millorar

- Continuar oferint als centres la possibilitat de rebre el suport de les tècniques del SIAD en el debat de la pel·lícula “No estàs sola, Sara”, per garantir els continguts sobre el tema.
- S’ha de remarcar entre el professorat la importància que l’alumnat respongui el qüestionari de valoració via internet per tal de poder extraure l’opinió dels i les joves sobre l’experiència viscuda durant totes les fases del projecte i extreure’n conclusions.
- Continuar aportant experiències de víctimes mes joves i per tant més properes a l’alumnat.

5.3.2.3. Emocions, sexe i plaer: tallers d’educació sexoafectiva per a joves

Davant de l’impacte visual i econòmic de les xarxes socials modernes, la imatge és fonamental per al jovent, i els cossos esdevenen espais de negociació, de consum i d’intercanvi amb l’objectiu d’assolir l’estatus social desitjat.

Trastorns psicoemocionals diversos, com ara la bulímia, l’anorèxia i la drogoaddicció, així com l’augment dels cassos de maltractament i abusos: *bullying*, violacions i suïcidis, estan directament relacionats amb els estereotips i la pressió social que pateixen els cossos dels i les joves.

Les greus conseqüències psicològiques que generen aquests tipus de comportaments fan créixer els casos de violència sexual i de gènere als centres educatius. Cal que des de l’àmbit principal de socialització del jovent es prenguin accions orientades a prevenir que aquesta desconexió i desconeixement del propi cos vagi en augment.

Aquests tallers estan dissenyats per ensenyar a l’alumnat com poden desenvolupar els recursos emocionals i socials necessaris per gaudir de la seva sexualitat i de les seves relacions amb confiança i respecte envers la vida i la diferència.

Objectius

- Crear un espai segur on l’alumnat pugui compartir les seves inquietuds i experiències.
- Reflexionar sobre els rols de gènere vigents en la societat actual i sobre alguns dels trastorns psico-emocionals relacionats amb els estereotips i la pressió social.
- Donar recursos per a identificar i prevenir comportaments i situacions de risc, com ara les relacions d’abús sexual i/o emocional.
- Sensibilitzar el jovent sobre la importància de la relació sexual consensuada i segura, físicament i emocionalment.

Destinatari

Aquests tallers han estat creats per a joves a partir dels 16 anys, que correspon als grups classe de 1r-2n de batxillerat i als cicles formatius.

Metodologia

Cada taller comprèn una sessió de 90 minuts, sempre adaptable a les necessitats de cada centre.

Valoració quantitativa

Han estat **5** els centres que han realitzat aquests tallers durant el darrers trimestres del 2019, amb un total de **17** grups i **462** participats entre noies i nois.

CENTRE	GRUPS	CURS	ALUMNAT
IES Lluís de Peguera	10	1r batxillerat	260
IES Guillem Catà	3	Cicles formatius Estètica	50
Joviat	2	2n batxillerat	62
FEDAC	1	1r batxillerat	21
La Salle	2	2n batxillerat	59

Total centres	5
Total grups	17
Total alumnat	462

Avaluació qualitativa

En finalitzar la sessió, els i les joves responen voluntàriament un qüestionari en el qual es fa una valoració general de l'activitat i una avaluació parcial d'alguns coneixements específics.

A les enquestes hi han participat aproximadament el 45% dels joves.

La valoració del taller és molt positiva. En una escala de 0 a 5 la valoració general del taller és de 4/5.

En els comentaris sobre les qüestions a millorar hi ha una demanda generalitzada perquè els tallers es facin en cursos previs, com ara 3r i 4t d'ESO i perquè tinguin una major durada.

Es detecta una necessitat urgent d'informar i oferir Educació Afectiva i Sexual (EAS) a les mares, pares i tutors responsables de l'educació de les persones joves, per la deficiència comunicativa entre el jovent cap als adults i cap als seus iguals. Seria necessari que els centres educatius obrissin més espais segurs on fomentar la reflexió i el debat.

Els i les joves han manifestat la necessitat d'aprofundir en els següents temes: violència dins la parella, mètodes anticonceptius, zones erògenes, tant d'homes com de dones, pornografia, sexualitat de la dona i menstruació. També van ser recurrents els comentaris sobre les dificultats que tenen per parlar d'aquests temes entre elles, i sobretot, amb els adults.

Punts forts

- Els grups són força participatius i es mostren interessats pels temes tractats. Les noies ho reben com un espai obert per expressar les seves vivències i en alguns instituts, en finalitzar el taller, s'apropen a fer preguntes personals.
- Arran dels comentaris i dubtes expressats durant els tallers i de la revisió de les avaluacions, podem concloure que hi ha molt d'interès per aprofundir en diversos temes relacionats amb els estereotips i la sexualitat.

Punts febles

- La duració d'1,5 h s'ha manifestat insuficient per abordar tots els continguts previstos.
- Cal comentar que la sessió amb el batxillerat de tarda a l'institut Lluís de Peguera ha sigut l'única que ha rebut valoracions notablement menys positives (una d'1 i una de 2). La mitjana d'edat d'aquest grup està per sobre dels 17-18 anys i la sessió va tenir lloc al mateix temps que un examen i en un espai poc adient.

Propostes de millora

- Crear espais de debat i d'expressió on els i les joves puguin compartir les seves inquietuds i vivències amb persones adultes, preparades professionalment per acompanyar aquest tipus de processos.
- Continuar oferint aquest taller als centres de secundària.
- Ampliar la duració dels tallers de 1,5 a 2 hores per tal de poder abordar tots els continguts previstos.

5. CRONOGRAMA DELS PROJECTES 2019

ACTIVITAT / PROJECTE	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des
Atenció individualitzada												
Grup terapèutic												
Suport GAM víctimes violència												
Maleta coeducativa												
Protocol violència												
Fons documental												
Suport a associacions												
Activitats d'igualtat a centres educatius												
Coordinació alumnat de pràctiques												
Campanya 8 de març												
Campanya 28 de maig												
Campanya 25 novembre												
Campanya Festa Major												
Taller prevenció relacions abusives												
Projecte Lledoners												
Entrevistes informatives												
Xerrades temàtica de gènere												
Tallers educació sexoafectiva												
Xerrades joguines no sexistes												
Projecte socioeducatiu infants i mares												

Disseny projecte escola coeducativa												
Club de lectura de la dona												

7. RECURSOS ECONÒMICS DE LA REGIDORIA DE FEMINISMES I LGTBI

Ingressos

- Recursos externs:	
o Diputació de Barcelona Igualtat de gènere i LGTBI	10.875,88 €
o Diputació de Barcelona. Atenció psicològica a dones Víctimes de VM i als fills i filles	10.190,24 €
o Institut Català de les Dones. Contracte programa (finançament capítol 1 SIAD), fitxa 1	34.500,00 €
o Institut Català de les Dones. Polítiques d'igualtat Fitxa 2	1.500,00 €
o Institut Català de les Dones. Addenda CP. Fitxa 3	5.125,00 €
o Departament de Treball, Afers Socials i Família. Plans i mesures d'igualtat en el treball, fitxa 37 (finançament mesures des d'Ocupació)	18.810,00 €
o Departament de Treball, Afers Socials i Família. Plans i mesures d'igualtat per a persones LGTBI. Fitxa 38	9.000,00 €
o Subvenció Pacto de Estado contra la Violencia de Género	14.216,36 €
TOTAL DE RECURSOS EXTERNOS	104.217,48 €

Despeses executades (**)

• Costos salarials personal (inclosa part empresarial)	188.693,00 €
• Manteniment de la infraestructura SIAD	1.078,61 €
• Llum, aigua, telèfon SIAD	23.228,71 €
• Seguretat (alarma)	1.415,33 €
• Neteja local SIAD	17.832,01 €
• Despeses diverses (campanyes, tallers, activitats...)	54.653,00 €
• Subvencions nominatives	1.526,00 €

(**) No estan incloses les despeses adreçades a polítiques LGTBI, que han estat diferenciades en el pressupost.

8. VALORACIÓ GENERAL 2019

La valoració general del servei segueix la pauta que s'utilitza en cada un dels projectes, per la qual les professionals del SIAD valoren de forma consensuada el següent:

Punts forts

- Consolidació de la Regidoria de Feminismes i LGTBI a nivell organitzatiu.
- El SIAD continua sent un punt de referència per a l'atenció a les dones, especialment aquelles que han patit o pateixen situacions de violència masclista.
- És un referent per als professionals implicats en l'atenció de la violència masclista.
- També és el vertebrador de l'òrgan de participació de les polítiques de la Dona de l'Ajuntament, mantenint el 8 de març i el 25 de novembre com a eixos de sensibilització i promoció dels temes de gènere. Aquest any també s'ha mantingut la commemoració del 28 de maig, seguint la línia estratègica del nou Pla d'Igualtat per treballar els drets i la salut i qualitat de vida de les dones.
- És l'impulsor i coordinador del Protocol de violència masclista contra la dona de Manresa i la comarca del Bages; així com de les comissions de treball derivades.
- És important la tasca preventiva realitzada als centres d'educació tant de primària com de secundària, que inclou diverses accions i recursos.
- Implementació de les accions del Pla d'igualtat, que serveix de ruta per totes les polítiques d'igualtat entre homes i dones al municipi.
- S'ha mantingut el suport psicològic d'urgència per a les dones víctimes de violència masclista que romanen a l'Alberg.

Punts febles

- El volum de feina actual del SIAD, tant en l'àrea de l'atenció directa com en l'àrea de promoció, prevenció i sensibilització, dificulta que es pugui realitzar un treball en equip interdisciplinari i provoca una sobrecàrrega de les professionals del servei.
- En les ocasions en què la psicòloga ha d'atendre una urgència o ha d'anar al jutjat per citació judicial s'han de realitzar canvis en l'agenda que repercuteixen de forma negativa en el temps de demora de l'atenció a les dones, i també pel volum elevat de casos.
- La manca de servei de traducció professional comporta una gran dificultat per atendre les dones que no parlen la nostra llengua.
- La ubicació del servei és valorada negativament per les usuàries, tant pel fet de compartir espai amb altres serveis, per la manca d'intimitat que això implica, com per l'accés poc concorregut, sobretot a la tarda, cosa que els crea sensació d'inseguretat. També l'accés està poc senyalitzat, al tram on hi ha l'entrada no consta enlloc el nom del carrer, i a les usuàries que venen per primer cop els costa trobar-lo.

- Compartir espai amb altres serveis fa més complicat l'ús i la disponibilitat de les sales polivalents, ja que hi ha moltes més activitats. També ha disminuït la garantia de confidencialitat a les dones ateses pel fet de compartir el mateix espai amb diferents serveis.
- En els cursos i formacions que s'han realitzat en el SIAD, l'aspecte pitjor valorat ha sigut el de les instal·lacions.
- Climatització deficient i irregular entre els espais, que comporta passar del fred a la calor i que dificulta el treball a les sales de reunions

Propostes de millora

- Seguir treballant per mantenir el Servei d'Informació i Atenció a les Dones com a punt de referència per a les dones de la ciutat, atenent i coordinant la demanda d'activitats que es desenvolupaven (fer tallers, xerrades, grups...) en el mateix local com en altres espais de la ciutat.
- Dotació més elevada del pressupost de Dona per a l'execució d'accions de prevenció i sensibilització.
- Millorar la planificació que es realitza amb el pressupost de què es disposa.
- Ampliar la plantilla del servei per poder mantenir el nivell de qualitat en l'atenció, realitzar plans de treball interdisciplinaris i poder assumir les noves accions i iniciatives per tal d'assolir els objectius del Pla d'Igualtat.
- Continuar amb el projecte per a l'atenció a fills i filles per prevenir conductes abusives.
- Incloure l'espai de supervisió de casos per l'equip.
- Valorar l'opció de disposar d'un servei de traducció professional per a les dones que no parlen la nostra llengua.
- Millorar l'accés i/o localització del local del SIAD, així com instal·lacions.
- Posar un timbre a la porta del vestíbul per evitar esperes a persones que venen al SIAD i que troben tancat l'accés.
- Canvi d'ubicació del servei o millores en el seu accés per tal de garantir la confidencialitat de les usuàries.
- Millorar el sistema de climatització, mentre no hi hagi canvi de local.
- Treballar per millorar l'atenció aprofundint en els protocols d'actuació i introduint elements de control de qualitat.
- Revisar i millorar la creació i seguiment d'expedients de les usuàries del servei per Workflow.